

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 26

Šauliai – mūsų talkininkai. Saulys meta granatą

„Trimito“ klisė

Politikos apžvalga

KOKS YRA ANGLŲ — VOKIEČIŲ SUSITARIMAS — KARO LAIVYNO REIKALU

Anglų — vokiečių laivyno susitarimas, dėl kurio ėjo de-rybos, jau pasirašytas. Susitarimo turinys yra toks: vokiečių laivynas neturi būti didesnis, kaip 35% anglų laivyno. Jeigu įvyks bendras susitarimas, tai vokiečiai nereikalaus, kad ši proporcija būtų įtraukta į bendrą susitarimą, bet pasiduos tuometinei proporcijai. Vokietija pasižada nedidinti savo laivyno per 35% anglų laivyno ir tada, kai kitos valstybės savo laivynus didins. Jei ji ras reikalinga savo laivyną didinti, tai ji pasižada kreiptis į Angliją šiuo reikalu ir prašyti Angliją susidomėti nauja padėtim. Vokietija pripažįsta tą sistemą, kuri dalina visus karo laivus į kategorijas ir yra pasiryžusi sutartą proporciją taikinti kiekvienai kategorijai. Nardomųjų laivų Vokietija gali turėti tiek, kiek Anglija turi, tačiau šia sąskaita ji turi sumažinti kitas laivų rūšis, taip jog bendroji proporcija išėitų 35:100.

KAIP PRANCŪZIJA IR ITALIJA ŽIŪRI Į ANGLŲ — VOKIEČIŲ SUSITARIMĄ JŪROS APSIGINKLAVIMO REIKALU?

Prancūzija ir Italija nėra patenkintos anglų-vokiečių susitarimu dėl jūros apsiginklavimo. Jos tame susitarime mato Strezos konferencijos sudaryto fronto sulaužymą iš anglų pusės, nekalbant jau apie Versalės sutarties kariškų nuostatų tolimesnį sulaužymą, kuris kaip žinoma T. S. Tarybos vienbalsiai (reiškia ir Anglijai dalyvaujant) pasmerktas.

Prancūzų spauda rašo, kad jūrų, žemyno ir oro apsiginklavimas yra glaudžiai susiję ir negalima išskirti jūrų apsiginklavimo ir šioj srity sudaryti su kuo nors susitarimą už sąjungininkų pečių. Jeigu anglai ir toliau eis tuo keliu, tai italų ir prancūzų solidarumas su anglais turės nutrukti. Dabar prancūzai gali turėti laisvas rankas ir statyti sau laivų kiek nori. Ta prasme rašo ir italų spauda. Anglai iš savo pusės stengiasi įrodyti, kad tai yra tiktai pradžia, kuri palengvins toliau pasiekti bendrą susitarimą dėl jūrų apsiginklavimo.

Italijos ir Prancūzijos vyriausybės prisiuntė Anglijos vyriausybei šiuo reikalu notas. Prancūzijos nota yra gana griežta.

SOVIETŲ RUSIJOS IR ČEKOSLOVAKIJOS SANTYKIAI PO ČEKOSLOVAKIJOS UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIO VIZITO MASKVOJE

Čekoslovakijos užsienių reikalų ministeris Benešas, kuris viešėjo Sovietų Rusijoje, pareiškė prieš išvažiavimą iš Rusijos spaudos atstovams, kad jis savo vizito vaisiais patenkintas. Su Sovietų Rusija bendradarbiauti yra dabar būtinas reikalas visoms Europos valstybėms, ypač šis reikalas iškilo, kai Hitleris pateko į kanclerius Vokietijoje, nes iš vokiečių pusės gresia pavojus Europos pusiausvyrai, o Sovietų Rusija su kitomis valstybėmis stengiasi tą pusiausvyrą palaikyti. Čekoslovakijos politika, pasak Benešo, visiškai sueina su Sovietų Rusijos užsienių politikos siekimais. Pagaliau Benešas pareiškė, kad jeigu pavyks baigti šiuos 1935 metus be karo, tai Europos taika bus užtikrinta ilgesnį laiką.

LENKAI NEPATENKINTI ČEKOSLOVAKIJOS IR SOVIETŲ RUSIJOS DRAUGAVIMU

Lenkija, kaip žinoma, turi įtemptus santykius su Sovietų Rusija ir su Čekoslovakija. Todėl nenuostabu, kad lenkai labai nepatenkinti Čekoslovakijos ir Rusijos draugingumu. Lenkų spauda stengiasi priminti, kad kadaise Čekoslovakijos pulkai kovojo už carizmą Rusijoje, kad čekoslovakai yra caristinio režimo (pasitikėjimo vienu asmenių režimas) šalininkai ir t.t. Tačiau tenka pažymėti, kad lenkų argumentacija nerimta, nes vidaus tvarka nieko bendro neturi su užsienių santykiais.

LENKAI IR LATVIUS JAU PUOLA

Lenkų spauda, kuri visą laiką rašė draugingu tonu apie Latviją, dabar užpuola latvius ir grasina jiems patiekti prieš Latviją skundą Tautų Sąjungai. Tai yra dėlto, kad latviai tvarko lenkų veikimą Latgalijoje, kur yra lenkų tautybės piliečių. Šis lenkų užpuolimas yra kišimasis į latvių vidaus reikalus. Tai pažymi visa latvių spauda, nepaisant neseniai sudarytos santarvės su lenkais.

JAPONŲ KARO VEIKSMAI KINIJOJE

Japonų užsienių reikalų ministeris šiomis dienomis pranešė anglų atstovui Japonijoje, kad japonų vyriausybė ne visai pritaria japonų kariuomenės žygiams Šiaurės Kinijoje, kur japonų kariuomenė okupuoja didelius žemės plotus; okupuoti plotai lieka japonų žinioje ir kiniečiai iš jų traukiasi į krašto gilumus. Šis įvykis primena Želigovskio žygį Vilniaus krašte, kada jis, neva savo atsakomybe ir neatsiklausdamas lenkų vyriausybės, okupavo Vilnių su Vilniaus kraštu.

PRATESTA KARO TARNYBA PRANCŪZIJOJE

Šiomis dienomis prancūzų vyriausybė nutarė tuos karius, kurie turėjo būti iš kariuomenės paleisti šių metų balandžio mėnesį, paleisti tiktai šių metų rugsėjo mėnesį. Prancūzų spauda aiškina, kad tai yra tiktai apsaugos priemonė, nes po to, kai anglai susitarė su vokiečiais dėl jūrų apsiginklavimo, tai prancūzai įsitikino, jog jie negali pasiremti tariamu prie- telių ir turi būti sargyboje.

ITALIJOJE VĖL MOBILIZUOJAMI KARIAI

Italijoje vėl mobilizacija. Šiomis dienomis buvo paskelbtas dekretas, kuriuo mobilizuojami visi gimę nuo 1900 metų puskarininkiai ir radio bei telegrafijos dalių kariai. Italų spauda rašo, kad Italija jokių karų nenori ir tai yra tiktai apsaugos priemonės. Kiti Europos laikraščiai nurodo, kad Italija stiprina savo kariuomenę sąryšy su Italijos-Abisinijos ginču.

LATVIAI PROTESTUOJA PRIEŠ VOKIEČIŲ PROPAGANDĄ

Latvių laikraštis Jaunakas Zinas šiomis dienomis įdėjo aštrų straipsnį prieš vokiečių neleistiną propagandą svietimuose kraštuose. Laikraštis nurodo į vokiečių švietimo ministerio kalbą mokytojams, kad jie statytų vokiečių aukščiau visko. Laikraštis pažymi, kad Latvijos valdžia taip elgtis vokiečių mokytojams Latvijoje leisti negali, nes toks veikimas būtų priešvalstybinis. Toliau laikraštis nurodo, kad dabar Vokietijoje ypač garbinami ir statomi pavyzdžiu kryžiuočiai, kurie viduramžiuose veržėsi į Baltijos kraštus. Pagaliau straipsnio autorius nurodo, kad vokiečių pasiuntiniai Latvijoje ir Lietuvoje dalyvavo Karaliaučiaus užsienių vokiečių kongrese ir klausia, kodėl tie du pasiuntiniai dalyvavo, o kiti ne. Iš to laikraštis daro išvadą, kad Latvijos ir Lietuvos visuomenės turi apie tai pagalvoti. Kaip žinoma, šiame kongrese, buvo svarstomas klausimas dėl vokiečių palaikymo Pabaltijo valstybėse.

GEN. WEYGANDAS APIE PRANCŪZIJOS KARIUOMENĘ

Prancūzijos atsargos karininkų sąjungos kongrese būv. kariuomenės vadas gen. Weygandas pasakė reikšmingą kalbą. Jis nurodė, kad klysta tie, kurie laiko prancūzų kariuomenę nepasirengusią karui. Kad ir labai sunkūs laikai ir Prancūzija ypač jaučia krizį, vis dėlto prancūzų kariuomenės vadovybė ir kadrai visai tinkami, gerai išmokyti ir išbulinti. Kariuomenės skaičius padidintas. Jos apsauga, ginklai atitinka dabartinio karo ir kautynių reikalavimus, didesnė kariuomenės aprūpinimo programos dalis jau įvykdyta. Ir moralės atžvilgiu prancūzų kariuomenė aukštai stovi, kaip ir jos idealas — galinga nepriklausoma Prancūzijos valstybė. Generolas pripažino būtinu viešai kalbėti ir rašyti apie tai. Kitos rūšies kalbos ir rašymai gali tik padėti tėvynės priešų varomai kampanijai. Būtina jaunimo karinio parengimo reforma, jaunuoliai turi būti geriau parengti karo tarnybai.

Laidžia Kar. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius mjr. Balūnas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Kar. Štabą 36 nr. KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

„Spindulio“ B-vės spaustuve Kaune.

Būkime verti kario vardo

Kiekvienas karys, išeidamas iš kariuomenės, pagalvoja: ar greit prireikus pašauks vėl į šią šeimą ir ar ilgai namie būdamas išlaikysiu karišką dvasią, kurią per pusantrų metų įkvėpė. Skaudu skiriantis su draugais, su viršininkais, su pilka kareivine, gaila palikti ir šautuvo, kurį gal ne vienam teko ir „padžiovinti“, gaila net ir kuprinės ir viso viso, kas tik tekdavo nešioti arba su kuo tekdavo susitikti, nes taip viskas sava, o kas savo, tai ir malonu.

Bet grįžus prie kasdieninio darbo, išsisklaidžius po visos Lietuvos kampelius, pamažu užmirštama ir ilgai niui visa tai prisimeni lyg per sapną. Bet pamačius kari, vėl viskas prisimena, vėl viskas atbunda ir, tartum, jauties pats esąs karys. O su kuo pasikalbėjus apie kariuomenėje pergyventus laikus, taip gaila jų, kaip kad ir kūdikystės dienų, kurios amžinai nebegrižta ir tik vieną kartą gyvenime turi laimės pergyventi.

Jautiesi žmogus, kad tarp kariuomenės ir atsargos karių yra lyg koks tarpeklis. Tiesa, dabar mes turime tarpininką Šaulių Sąjungą. Jos būriai po visos Lietuvos kampelius pasklidę duoda progos nepamiršti to, ką kariuomenėje išmokome, tik dėja ne visi supranta Šaulių reikšmę Lietuvai, ne visi atsarginiai joje ir yra. Vieni iš apsileidimo, kiti iš nesupratimo, nes pastarieji „filosofuodami“ pasako — jei nėra, karo, nereikalingi ir šauliai, o kaip reikės, tai grįšiu vėl kariuomenėn. Žinoma, šie žmonės siauro akyračio, jiems svetima ir knyga ir laikraštis, o vakarus praleidžia prirūkintame kambaryje prie kortų arba kitų nesveikų pramogų.

Taip neturi būti mylimi broliai, atsargos kariai, mes ir namuose būdami jauskimės garbingais kariuomenės vaikais, bendraukime su jais. Visuomet atminime, kad būdami kariuomenėje, daug kaštavome valstybei.

Dabar jau ne tie laikai, kad vykdamis kariuomenėn verktų; dabar atvirksčiai: verkia jon nepatekę. O grįžęs nesiskundžia, kad jam atėmė sveikatą arba sunku buvo, bet grįžęs džiaugiasi žaliukas būdamas ir priruoštas net civiliam gyvenimui: žvalus, tiesus, mandagus iš išsilavinęs.

Tad mes visi išėję atsargon stokime Šaulių s-gon, nesulepšėkime, bet būkime visuomet tokie, kaip kariuomenėje. Skaitykime „Kari“ ir „Trimitą“, kurie mums bus draugai ir daug padės. Visuomet ir visur atminime, kad esame Lietuvos kariai, kuriais būti mūsų tėvai neturėjo laimės ir jie svetimiems tarnavo. Patys elkimės gražiai ir kitus mokykime, būkime viens antram nuoširdūs ir visuomet atminime, kad mes vienas už antrą reikiant gyvybės nepasigailėsime.

Bendradarbiaukime visuomet su kariuomene ir būkime verti kario vardo.

Kūr. savan. Jz. Saikelis

Tradicinė margiečių dainelė

Mes Klaipėdos kareivėliai
Tra-ta-ta, tra-ta-ta,
Vikrūs, jauni bernužėliai,
Tra-ta-ta, tra-ta-ta;

Skaitom laikraščius ir knygas,
Tra-ta.....
Darom pratimus ir žygius,
Tra-ta.....

Laisva ošia mūsų jūra.

Tra-ta.....
Laisvas žvejas tiesia būres.
Tra-ta-ta.....

Niekam Klaipėdos ir Smeltės
Tra-ta.....
Mes neduosime pavergti,
Tra-ta.....

Nors ir vokietis kaimynas

Tra-ta.....
Skleidžia melagingas žinias,
Tra-ta-ta.....

Meta skaudžią šmeižtų ietį,
Tra-ta.....
Tyko Klaipėdą pagriebti, —
Tra-ta.....

Bet mes budim naktį, dieną:

Tra-ta.....
Neįleisim jų nė vieno
Tra-ta.....

Mūsų durtuvai plieniniai

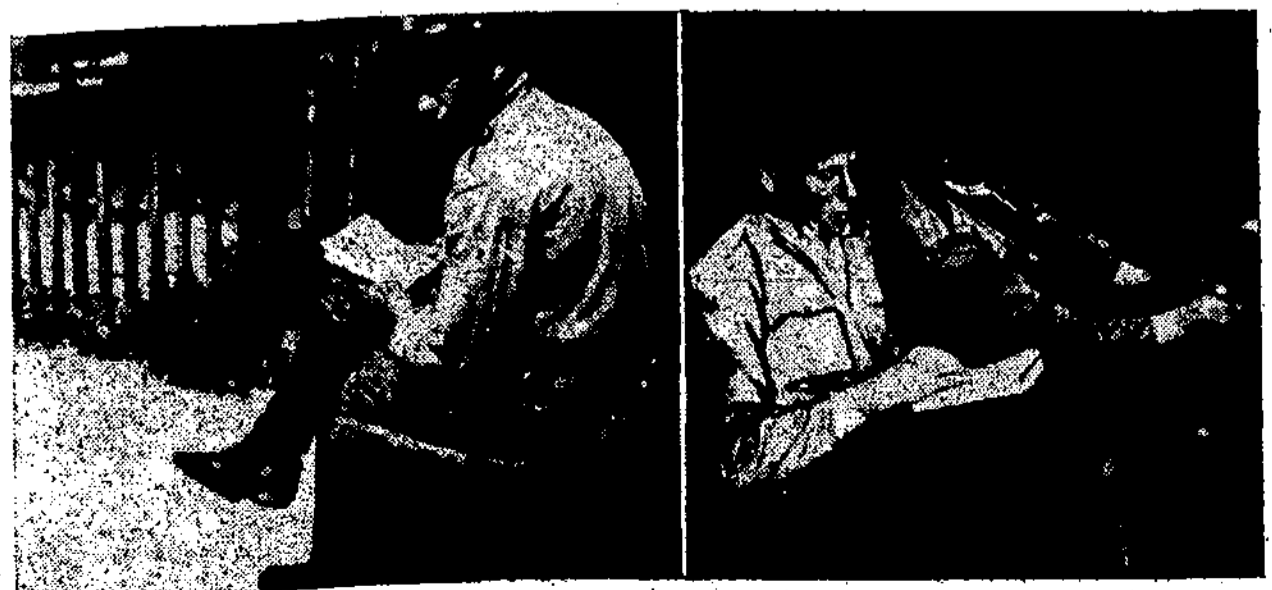
Tra-ta.....
Bus mirtim priešų krūtinei.
Tra-ta.....

Ir kulkoskvadžiais, granatom,

Tra-ta.....
Juos pasveikinti mes ketam:
Tra-ta.....

Juk akis margiečio-kario
Tra-ta.....
Budi vis dėl laisvės marių
Tra-ta-ta.....

M. Zablockas

Naudingai leidžia laiką

Valančiaus foto

Šalintinas iš karių tarpo reiškiny

(Blaivybės savaitės proga)

Po 1863 m. sukilimo rusų valdžia į Lietuvą atsiuntė ypatingai daug kariuomenės, kurią apgyvendino visuose didesniuose miestuose. Jos uždavinys — palaikyti krašte savo tvarką ir įvairyti baimės „metežnikams“. Kareiviams griežčiausiai buvo draudžiama bendrauti su vietos gyventojais.

Kadangi sakyta sukilimas, kaip žinome, buvo baisiomis priemonėmis numalšintas, tai pati Lietuvos visuomenė į rusų kareivį žiūrėjo kaip į žiauriausią priešą ir žmonių skriaudėją, kuriame nebuvo nei mažiausio pasigailėjimo, nei savavaliavimams leistinių ribų bei dorovės dėsnų. Pati rusų kariškoji valdžia stengėsi visomis priemonėmis palaikyti kareivių tarpe tokią neįgalų nusistatymą prieš vietinius gyventojus. Tur būt, tais pačiais sumetimais į Lietuvoje stovinčias kariuomenės dalis buvo siunčiami karinę prievolę atlikti žmonės iš tolimiausių Rusijos užkampių, daugiausia bėmoksčiai, girtuokliai, visokie padaužos ir ištvirkėliai, kuriems daugiau niekas nerūpėjo, kaip automatiškai atlikti savo pareigas tokia forma ir tokiuose su visuomene santykiuose, kokių pageidavo jų viršininkai.

Tad ir nenuostabu, kad į rusų kareivį iki pat didžiojo karo lietuviai žiūrėjo pasibaurėdami. Jeigu pamatydavo gatvėje girtą ir užkabinėjančią žmones, ar nepadoriai elgiantis viešoje vietoje, arba biauriausiai keikiantis, kas ypač buvo rusų kariuomenėje įprasta, tai visada pasakydavo: „tai ko norėti. — kareivis, iš jo nieko geresnio laukti negalima. . .“ ir t. t. Ir patys kareiviai dėl to nesivaržydavo, nes jų viršininkai į tai mažai ar visai nekreipdavo dėmesio, o antra, žinojo, kad stovi „maištininkų“ krašte, niekas čia jų nepažįsta, apie jų elgesius ir jų namiškiams niekas nepraneš, nes visi jie čia surinkti iš įvairių vietų. Tarnybai pasibaigus, kits su kitu nebesusitiks, o į šį kraštą jau niekada nebegrįš. Tokie kareivių pasielgimai, žinoma, Lietuvos visuomenės akyse žemino visos rusų kariuomenės vardą, davė pagrindo nuo jų šalintis ir į kiekvieną žiūrėti su neapykanta.

Vokiečių okupacijos laikais sakytos valstybės kareiviai savo pasielgimais mūsų krašte paliko dar blogesnių atsiminimų.

Po Nepriklausomybės kovų Lietuvoje būseną pa-

Automatrica į karo pratimus

Pajaujo foto

sikeitė: nebeliko nei rusų nei vokiečių kareivių. Dabar Lietuva turi savo kariuomenę, kurią sudaro tos pačios Lietuvos visuomenės sūnūs, o ne svėtimai atejūnai. Čia jie susirenka iš netolimų apylinkių atlikti garbingą kario pareigą, ginti savo tėvų, artimųjų bei viso krašto reikalus. Be to, mūsų kariuomenei teko sunkus uždavinys geru susitvarkymu, gražiu kareivių elgesiu viešose vietose, palaikymu švelnių santykių su žmonėmis visiškai išdildyti visuomenės akyse blogą nuomonę apie kareivį.

Neseniai praleidome ypatingą dieną — kariuomenės ir visuomenės susiartinimo šventę, kuri, kaip visuomenės, taip ir karių tarpe, paliko daug gražių įspūdžių ir pasigėrėjimo. Bet, deja, vis dėlto reikia pabrėžti, kad vis dar atsiranda karių tarpe tokių, kurie savo elgesiu neleidžia mūsų visuomenei visiškai užmiršti rusų kareivį. Tokių apgailėtiną vaizdą teko matyti birželio 2 d., grįžtant iš aerodromo pro „Maisto“ fabriką.

Garliavos ir „Maisto“ plentų persikirtimo kampe stovi restoranas. Iš sakyto restorano išėjo keletas girtų kareivių ir kai kurie jų pradėjo stibikiuoti tai į vieną, tai į kitą pusę, ir užkabinėti praeinančias mergaites. Iš tolo pamatę civilių tarpe ateinantį karininką, vieni subėgo atgal į restoraną, o keturi pasileido plentų karo aviacijos link. Kadangi du iš jų buvo visai nusigėrę, kad vos laikėsi, tai tvirtesnieji draugai, pagriebę po ranka, tempė juos namo. Pirmoji pora susikibusi dar šiek tiek laikėsi, bet paskutiniosios poros vienas dažnai klupo ir kelis kartus visai buvo atsigulęs. Tik draugo energingomis pastangomis šiaip taip buvo atitemptas į pirmąsias aviacijos kareivines, ir čia visi keturi suėjo pro pirmuosius vartus, kuriuos pajuokdami sutiko kieme buvęs kareivių būrys.

Kadangi buvo gražus sekmadienio pavakaris, tai plentu vaikščiojo gana daug žmonių. Kiekvienas praeivis pasišlykštėdamas žiūrėjo į tokių nemalonų reginį, teršiantį garbingą mūsų kario vardą. Reikia atsiminti, kad žmonės tuojau atkreipia dėmesio į girtą, bet kuria uniformą vilkintį, asmenį, tuo labiau pastebi girtą karį ir meta nepageidaujama kaltinimą visai karių šeimai ar valstybės valdininkams, kai tuo tarpu į girtus civilius mažai kas kreipia dėmesio. Todėl uniformuoti asmenys, o ypač kariai, tai turėtų niekuomet neužmiršti, kad savo neleistinu elgesiu jie teršia ne tik savo asmenį, bet žemina autoritetą visos savo korporacijos. Tokie kariai, kurie neturi tvirtos valios susivaldyti ir nemoka padoriai elgtis viešose vietose, neturėtų būti leidžiami iš kareivinių rajono. Be to, dalyse švietimo vadovai savo paskaitose turėtų skirti kelioliką valandų daugiau pamokymams, kaip karys turi elgtis išėjęs iš kareivinių rajono, kad savo elgesiu nežemintų kario vardo ir visos kariuomenės.

Dabar dalyse tiek daug yra priemonių naudingai praleisti atliekamas nuo tarnybos valandas, tik reikia noro jomis naudotis. Ypač vasarą gryname ore tiek daug galima rasti sveikų pramogų, kurios ir kūną ir sielą užgrūdina.

Kadangi girtavimas visų negerovių šaltinis, tad jos karys turi ypatingai saugotis, kad baigęs karo tarnybą galėtų grįžti į savo tėviškę sveikas ir žvalus, o ne paliejęs ir įvairių venerinių ligų kankinamas.

Kpt. P. B.

Dėl karių ekskursijų organizavimo

„Kario“ kai kuriuos numeruose buvo keliamas karių ekskursijų reikalas. Bet sumanymo autoriai daugiau nagrinėjo grupines ir vienines ekskursijas. Masinių ekskursijų reikalas dar nebuvo nei iškeltas nei nagrinėtas. Nagrinėjant šį dalyką, pirma reikėtų išaiškinti: 1) kas galėtų tokiose ekskursijose dalyvauti: ar tik kareiviai ir puskarininkiai, ar kareiviai puskarininkiai ir jų šeimos. 2) Kokio didumo turėtų būti ekskursijos (žmonių skaičius) ir 3) ar būtų naudingos ir reikalingos tokios masinės ekskursijos.

Prieš kelerius metus buvo surengta Kauno įgulos mišra masinė kareivių, puskarininkių ir jų šeimų ekskursija, apie 450 žmonių. Važiuota buvo garlaiviu. Maršrutas buvo Klaipėda, Palanga ir atgal. Be minimų karių, jų šeimos buvo įvairaus amžiaus: motinos, žmonos su vaikais ir seserys bei panelės.

Kaip kiekviename darbe, taip ir kelionėje reikalinga tvarka ir drausmė. Bet toje ekskursijoje jos nebuvo. Čia tenka panagrinėti, ar tokios sudėties ekskursija gali būti drausminga ir tvarkinga. Kad ekskursija būtų vien karių, tai aišku, kad ji turi būti ir tvarkinga ir drausminga. Bet kadangi publika buvo mišri, tai to nebuvo ir negalėjo būti. Tokiose aplinkybėse nieku būdu negalima tvarką ir drausmę išlaikyti, nes bevažiuodami ilgoje kelionėje šeimos nariai pavargsta, nori išsiskirti iš bendros ekskursijos ir su tuo šeimos nariu nori ir turi atsilikti ir jos vyras arba brolis — karys. Tada dalis ypač moterų, visokių kaprizų paimtos, pradeda reikšti visokių pretenzijų ir jokiai drausmei bei tvarkai nenori pasiduoti. Nors jie ir karių šeimų nariai, bet prieš juos, suprantamas dalykas, jokių priemonių negalima pavartoti priversti tokiose ekskursijose pasiduoti drausmei ir tvarkai. Todėl plačiai neaiškinant ekskursijų milžiniškas svarbos ir reikalo, tenka pasakyti, kad tokios mišrios masinės ekskursijos nepageidautinos ir negalimos. 1) Masinės ekskursijos, mano manymu, pageidautinos ir jos visokiais galimais būdais reikėtų organizuoti, jei ne po platesnes Lietuvos vietas, tai nors nors į jos dalis, kaip Klaipėdą, Palangą aplankyti svarbesnes istorinės vietas prie Nemuno, o provincijoje stovinčių įgulų važiuoti į Kauną. 2) Dabar reikėtų statyti klausimas, ar tokios vienu karių ekskursijos galimos ir kada jos turėtų būti rengiamos? Šiuos klausimus, žinoma, ne šio laikraščio skiltyse galima išspręsti.

Antra vertus, geriausias ekskursijų laikas — vasarą. Bet mums žinoma, kad pas mus vasarą pats darbmetis, kaip pas gerus ūkininkus: dabar poligone manevrai ir kiti darbai. Tad išvažiuoti kareiviams bei puskarininkiams į ekskursijas sunkiau surasti laiko ir gauti karo vadovybės sutikimas. O jei kada nors ir pavyktų vienos kurios dalies kariams arba jų daliai ir išvažiuoti į ekskursiją, tai nebus sistema, nebus taisyklė, kad kiekvienos dalies visi kariai arba tam tikra dalis gali arba galės važiuoti ekskursiją.

Tokių masinių ekskursijų iš visų kariuomenės dalių nebuvo pirma, be abejo, negalės jų būti nė ateity. Gal reikėtų įvesti kaip taisyklę siauresniame kariuomenės maste, t. y., kad kiekvienais metais va-

žiuotų į ekskursijas kariuomenės dalių mokomosios kuopos, kai pabaigia savo mokyklų kursą. Tokios ekskursijos turėtų būti valdiškomis priemonėmis ir lėšomis vežamos. Tokiems mokomųjų kuopų auklėtiniais ekskursijos būtų naudingos dar ir todėl, kad jie, grįžę, pradėtų kariuomenėje jaunųjų mokytojų pareigas ir jie iš tokių ekskursijų įgiję daugiau naudingų žinių, daugiau orientuotusi, mokydami ir santykiaudami su kareiviais, nes ekskursijos duoda daug žinių, žmogus įgyja platesnę akiratį. Jokios savaitės specialiai suruoštos paskaitos tiek neduos, kiek dviejų trijų dienų ekskursija.

Todėl šitokias ekskursijas karo vadovybės leidimu turėtų organizuoti ir vykdyti Spaudos ir švietimo skyrius. Išlaidas turėtų irgi Kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyrius apmokėti. Išlaidos nebūtų didelės ir nepakeliamos, jei sakysime, kad per metus galėtų būti 4—5 ekskursijos. Važiuoti reikėtų garlaiviu. Garlaivis gali paimti 400—450 žm. Susitarus su susisiekimo m-ja, garlaivį galima būtų panaudoti valdišką, kurio faktiškų išlaidų būtų ne daugiau kaip 500 litų: $4 \times 500 = 2000—2500$ litų. Tokia suma tam reikalui būtų nedidelė ir ji galima.

Maisto sausą davinį galėtų duoti pačios kariuomenės dalys. Arbatą gautų garlaivyje. Visas kitas pramogų išlaidas apmokėtų patys kariai. Su tokia didesne ekskursija turėtų važiuoti keli karininkai, kurie, lankydami įvairias vietas mažomis, ne daugiau 30—50 žm. grupėmis, galėtų aiškinti. Ekskursijų vadovas turėtų būti bataliono vadas. Karininkai, kurie važiuotų su ekskursijomis, turėtų būti patys buvę tose vietose, apie kurias turi aiškinti, arba būti gerai pasirengę ir su tų vietų istorijomis susipažinę. Taip pat būtinas orkestras, nes ilgoje kelionėje be muzikos apsnūstama, pradedama nuobodžiauti ir nėra kas sukelti linksmesnės nuotaikos. Be to, orkestras sudomina ir tą publiką, kurios apylinkėse lankosi kariuomenė.

Jei būtų rasta galima įvesti, kad visos mokomosios dalys, baigusios kursą, važiuotų į ekskursiją, tada kiekvienam būtų aišku, kad jis, baigęs mokomosios kuopos kursą, važiuos į ekskursiją dovanai. Bet rengti tik atsitiktines ekskursijas ir tik kai kurių dalių būtų nepageidautina. Taip pat reikėtų numatyti, kurių įgulų ir kur mokomosios kuopos kariai turėtų važiuoti. Žinoma, čia reikėtų prisitaikyti ir važiuoti, kur arčiau, patogiau ir naudingiau. Atrodo, kad Ukmergės, Jonavos ir Suvalkijoje stovinčių dalių kariai galėtų sudaryti suvestines ekskursijas ir su Kauno įgulos kuopomis važiuoti į pajūrį. Jie dvi gubai galėtų pasinaudoti: apžiūrėtų Kauno įžymių vietų ir nuvažiuotų į pajūrį. Tų dalių kuopos iki Kauno galėtų atvažiuoti savo lėšomis. Kitų įgulų, kaip Panevėžio, Šiaulių ir kitų, kurios arčiau pajūrio ir Klaipėdos, galėtų daryti ekskursijas tiesiai geležinkeliais. Tad 3 tokios mokomųjų kuopų puskarininkių masinės ekskursijos, mano manymu, pageidautinos ir būtų naudingos įvairiais sumetimais. Jos būtų naudingos dar ir kariuomenės propagandos atžvilgiu.

Adm. mjr. S. Narušis

DVI MOKYKLOS

Ties ta vieta, kur tyliai slinkdamas Nemunas yra pasirengęs pulti į Kuršių Marių glėbį, pražydo įvairiaspalvės laukų gėlės. Laukučių pradžios mokyklos mokiniai rankiojo tas gėles į puokštes ir nešėsi į mokyklą.

— Ot, taip išsirikiuosit ir, kai ateis Lietuvos kareiviai, tai tas gėles mesit jiems po kojų ir šauksit valio — aiškino vaikams mokytojas. — O dabar, vaikučiai, pabandysime dainą, kurią jūs kareiviams sudainuosit.

— Juodbėriai, galvas aukštyn! — suaidėjo plonučiai vaikų balseliai.

Nepertoliausia nuo Laukučių buvo Šlynpurvių pradžios mokykla. Mokykloje ėjo pamoka.

— Vaikai, šiandien aš jums papasakosiu apie Aziją. Jūsų vadovėlyje Azija parodyta daug toliau, bet, iš tikrųjų, ji yra visai arti — čia tuojau pat už Smalininkų — tokiais žodžiais mokytojas pradėjo dėstyti vaikams geografijos pamoką. — Ten žmonių gyvena labai maža: didžiausi plotai stovi tušti. O jei kur pasitaiko žmonės, tai ir tie yra pusiau laukiniai. Pas juos nėra tokių namų, kaip pas mus: jie sulindę į požeminius urvus, kuriuose kartu gyvena kiaulės ir kiti gyvuliai. Jie niekuomet nesiprausia, nekerpa plaukų ir neskuta barzdų. Dėl to jie iš tolo dvokia ir yra apsėsti visokių parazitų. Jie beveik visi yra vagys ir žmogžudžiai. Kasdien Tilžės laikraščiuose randame žinių kiek ir kur ten yra įvykusių plėšimų ir žmogžudysčių.

— Žinom, žinom! — patvirtino vaikai.

— Taigi, vaikai, šiandien į mūsų apylinkę ateis ir apsinakvos to krašto kareiviai. Įspėkit visi namiškius, kad viską gerai užsirakinėtų arba šiaip paslėptų, nes iš tų kareivių gero laukti negalima.

— O kokia kalba šneka tie kareiviai? — paklausė 7 metų mergaitė Lopytė, kurią čia visi vadindavo Erna Lops.

— Jie kalba bauria kalba — lietuviškai, — atsakė mokytojas.

STOJANTIEMS Į KARIUOMENĘ ASPIRANTAIS

Kariuomenės štabas praneša, kad vyrai, norintieji stoti į aspirantus, turi ligi š. m. liepos 10 d. paduoti savo nuolatinės arba laikinosios, jei prašymo davimo metu joje išgyveno nemažiau kaip 6 mėn. ir prašytojui tatai patogiau, gyvenamosios vietos apskrities komendantui prašymą ir:

a) mokslo cenzo dokumentą (diplomą, atestatą, liudijimą ar kt.) arba jo notarialinį nuorašą, o mokslą ėję užsienio mokyklose — dar ir švietimo ministerijos pažymėjimą, nustatantį jo mokslo cenzo suliginimą su atitinkama Lietuvos mokykla.

b) gimimo metriką arba notarialinį jos nuorašą, o jaunesni kaip 21 m. amžiaus — dar ir nustatyto pavyzdžio savivaldybės arba policijos patvirtintą tėvų arba globėjų raštišką leidimą stoti aspirantu;

c) savo ranka rašytą curriculum vitae ir 2 savo atvaizdus (fotografijas) nuo 5×6 ligi 9×12 cm. didumo;

d) savo ranka surašytas nustatyto pavyzdžio kandidato į aspirantus žinias, kurioms spausdintus blankus galima gauti apskričių komendantūroje, ir

e) į kariuomenę šaukiamojo amžiaus vyrai dar ir į šaukiamųjų sąrašus įrašymo liudijimą, o senesni — karinės prievolės atlikimo arba atidėjimo liudijimą.

Prašymai priimti aspirantais ir visi jo priedai arba kiti tuo reikalu dokumentai ir raštai žyminiu mokesčiu neapmokami.

Platesnių informacijų dėl stojimo tvarkos aspirantais ir tikrosios karo tarnybos eigos suinteresuoti vyrai gali gauti apskričių komendantūrose arba iš Aspirantų tarnybos įstatymo ir jam vykdyti taisyklių, kurie yra paskelbti 1933 m. Vyriausybės žiniuose Nr. 240, eil. 2909 ir 29014.

— Ir aš namie su savo tėveliais kalbu lietuviškai. Mamytė mane išmokė tąja kalba ir poteries kalbėti. Lietuvių kalba nėra visai jau taip bauri, kaip ponas mokytojas sako. . .

— Tylėk, varle! sušuko mokytojas. — Ne tau mane mokyti!

— Išdavikė, niekšė, ji drįsta ponui mokytojui prikašioti, — sušuko paūgėjęs berniukas.

— Mušt ją, raus iš klasės! — šūkavo pakėlę kumštis keli vaikai; mokytojas į tai nekreipė dėmesio.

Po pamokų Lopytė išbėgo pirmoji, bet ją pasivijo keli berniukai, smarkiai sumušė, net sukruvino.

— Išdavikė, žemaičio veislė! — rėkė mušdami vaikai.

Keliolika vaikų žiūrėjo iš tolo į muštynes, bet nieko nesakė. Tik atsitolinus mušeikoms, jie priėjo arčiau prie Lopytės, apsidairė ar niekas nemato, kelios mergaitės apšluostė kraujus ir jai tarė:

— Tave be reikalo mušė. Mes norėjome tave užtarti, tik bijojome mokytojo.

— Mokytojas apsiriko, — tarė didžiausia mergaitė Mėta Klemkytė: — ten už Smalininkų kalba ne lietuviškai, kaip mes kad kalbame, bet žemaitiškai. O tie žemaičiai, iš tikrųjų, baurūs žmonės. Pasakoja, kad jie kai kada valgo net žmogieną, o kai badas prispiria, tai pasitenkina dvėseliena.

Tuo pat metu sublizgėjo prieš saulę pučiamieji orkestro instrumentai ir pasigirdo orkestro garsai. Paskui orkestrą žygiavó tvirtu žingsniu kariuomenės batalionas. Kareiviai buvo papuošti įvairiomis laukų gėlėmis. Vadams leidus, Laukučių mokyklos mokiniai nešė užsidėję ant galvų kareivių šalmsus. Po šalmais buvo pranykusi ne tik visa vaikų galva, bet ir didesnioji liemens dalis. Iš tolo atrodė, kad jų kojos yra tiesiog iš šalmo išdygusios. Vaikai žengė su kareiviais į koją. Orkestrui nutilus, viena kuopa uždainavo:

„Kareiviai žygiuoja vora paskui vorą
Ginti dalužę brangios Lietuvos. . .“

Vaikai dainavo kartu su kareiviais.

Atėjus į kaimo vidurį, kareiviai išsivaikščiojo nakvynei pas kaimo ūkininkus. Vienur jie buvo sutikti su šypsena veiduose, kitur rado užrakinėtus ne tik visus trobesius, bet ir šulinius. Viskas buvo užrakinėta ir pas Martyną Lopą — mažosios Lopytės tėvą. Tik atėjus kaimo seniūnui jis sutiko įsileisti kareivius nakvynei su sąlyga, kad už mažiausią daiktą būtų užmokėta: kluoną, guoliui šiaudus, net vandenį.

Visi Lopų šeimos nariai nuo kareivių šalinosi, tik viena Lopytė ir jos sena močiutė išdrįso su jais kalbėti.

— Kas tau, mažyte, nosiukę sumušė? — paklausė Ernos vienas puskarininkis.

— Tai nieko, čia truputį mokykloje, — ištarė mergaitė ir pradėjo graudžiai verkti.

— Eik šen, mažyte, aš tau duosiu saldinių, — ir paėmė mergaitę už rankutės.

— Erna, eik greičiau šišon! — pasigirdo piktas motinos balsas. — Tu man neišdrįsk daugiau lįsti prie žemaičių kareivių! Paskui, nusivedusi mergaitę į virtuvę, ilgai prausė, o tąją rankutę, kurią buvo palietęs puskarininkis, net į pusiau verdantį vandenį įkišo.

Rytojaus dieną atėjo būrio vadas ir paprašė šeiminko, kad jis patikrintų, ar kareiviai kartais nepa-

darė kokių nuostolių. Šeimininkas pasitarė su savo šeimos nariais; paskui visi išsiskirstė tikrinti. Patikrinta viskas: pradedant arkliams ir baigiant šiaudų sauja. Bet viskas buvo savo vietoje ir tvarkoj. Buvusieji kareivių guolio šiaudai buvo į senąją vietą padėti, kiemas kuo gražiausiai nušluotas.

Lopų šeima pradėjo traukyti pečiais:

— Sakyk, kas čia yra? — tarė Lopas savo žmonai: — nė šiaudo galas nepaliestas! Ar dešros iš kamino neištemptos?

— Ne, visos kaip buvo, taip ir yra.

— Ar visos vištos?

— Visos...

Tuo pat laiku būrio vadas kalbėjosi su senaisiais Lopais:

— Na, sakyk syki, rasi pats oficyras? — paklausė traukdamas didžiulę porceleninę pypkę senis Lopas.

— Taip, tėvai. Tik pas mus dabar sako ne „oficyras“, bet „karininkas“.

Ir pas jus kareiviai vaikščioja su batais? Mums pasakojo, kad jūs esate visi basi, arba vaikščiojate medinėmis klumpėmis apsiavę. Ar pas jus visi kareiviai taip gerai apsirengę?

— O kaip gi, visi! Kai apsirengia išeiginiais rūbais, tai dar gražiau atrodo.

— Na, ir savo sagas turite? Sakyk kas čia per ženklas toje sagoje?

— Tai vytis — mūsų valstybės herbas.

— Valstybės? Tai jūs turit savo valstybę? O mums pasakojo, kad jūs esate pusiau laukiniai, panašiai kaip rusai, ir su jais vieną ranką laikote.

— Taip, jums labai daug kas blogo yra apie mus pripasakota, ko iš tikrųjų visai nėra. Jūs net nežinote, kad mes su jumis esame vienos tautos sūnūs ir vienos valstybės piliečiai. Jūs klausiat tokių dalykų, kurie mūsų paprasčiausiam žmogeliui yra aiškūs. Argi jūs nė laikraščių neskaitot?

— Je, mes skaitom, bet Tilžės laikraščiai apie tai nieko nerašo, — atsakė už savo tėvą namų šeimininkas, kuris jau buvo baigęs turto tikrinimo darbus.

— Na, vyrai, užtrauksim šeimininkams dainą! — šūktelėjo kareiviams leitenantas.

Tučtuojau kieme suskambėjo kareivių daina. Su dainos aidu Lopai nuskrido į seną seną praeitį ir jie pasijuto esą toki pat lietuviai, kuriuos dar taip neseniai niekino. Ne vieno akyse sužibo ašaros...

Baigus dainuoti, leitenantas paklausė šeimininko...

— Kiek reiks mokėti?

Šeimininkas staiga sumišo, jam pasidarė gėda dėl tokio didelio savo įžulumo. Paskui, tarytum sentėvių dvasių paskatintas, tvirtai atsakė:

— Nieko! Aš iš savo kareivių nieko neimu. Atleiskit, pone leitenante, kad aš jus taip nemaloniai priėmiau: juk mums buvo visokių nesąmonių pripasakota...

— Ačiū! — padėkojo leitenantas. Lietuvos kareivis niekuomet gyventojų neskriaudė ir neskriaus. — Na, sudie! — paspaudė visiems rankas ir išėjo.

Kareiviams išsirikiavus ir davus tvirtą koją, senis Lopas ašarodamas lingavo galva ir kalbėjo:

— Ir aš taip pat žygiavau, lygiai taip pat. Tik pas mus buvo viskas vokiškai... Oi, sunku pradžioj buvo nemokant kalbos...

Mažoji Lopytė ilgai ilgai mosavo rankute išeinančiams kareiviams.

— Paskui, priėjusi prie savo močiutės, apkabino jai kaklą, pabučiavo į raukšlėtą veidą ir tarė:

— Močiute, koki geri tie Lietuvos kareiviai. Mums mokytojas vakar netiesą sakė. Manė vakar irgi visai be reikalo sumušė. Sumušė tik už tai, kad aš sakiau, kad mūs kalba graži.

Senoji Lopienė nebeišlaikė: tik ką matyta tikrėnybė susikibo su tiek laiko diegtu melu ir perplėšė jos širdį...

Batalionui praeinant pro Šlynpurvių mokyklą, vaikams pasislėpė į krūmus ar pro namo kampą žiūrėjo į žygiuojančią kariuomenę. Jų mokytojas, pasidaręs namo stoge plyši, žiūrėjo per žiūroną, skaičiavo ir užsirašinėjo kiek praėjo karininkų, kareivių ir kiek jie turėjo šautuvų.

Leitenantas žygiavo šalia savo būrio ir galvojo: „Tai ką gali padaryti iš vienos tautos dvi skirtingos mokyklos!“

Justas Tyla

Vandens aukos

Skaisti vasaros saulutė vilioja į gamtą, kaitra troškina, norisi kur pavėsy ar skaidriam vandenėly atsigavinti. Einame pasimaudyti, paplaukioti. Juk plaukymas taip pat įdomus ir naudingas sportas. Deja, šis sportas reikalingas didelio atsargumo ir prityrimo. Kas metai ir iš mūsų — karių tarpo vandens gelmės pavylioja po vieną kitą jaunuolį. Ir ši vasarą, nors dar tik prasi-dėjo, bet jau pareikalavo aukų iš mūsų tarpo.

Šios rūšies nelaimingi atsitikimai — prigerimai dažniausia atsitinka kaip tik su tais kareiviais, kurie yra nedrausmingi, neima į galvą savo viršininkų ir vyresniųjų pastabų. Maudyties paprastai kareiviai vedami organizuotai, vienam vyresniųjų griežtai prižiūrint. Bet pasitaiko ir tokių, kurie norėdami laisviau, savarankiškiau pasimaudyti, gavę leidimą išeiti į miestą ar šiaip iš rajono ribų, leidžiasi į Nemuną ir ten, nemokėdami gerai plaukti ar šiaip nelaimėi atsitikus, paskęsta. Kai kareiviai organizuotai vedami maudyties, nelaimingų atsitikimų labai retai tepasitaiko. Kareiviams esti nurodytos rybos iki kol galima eiti į vandenį, dežuruoja

valtis, kad nelaimėi atsitikus būtų galima ja pasinaudoti. Gi pavieniui maudantis, nėra kam taip rūpestingai prižiūrėti. Gerai jei kartu yra draugas, kuris gerai moka plaukti ir galėtų nelaimėi atsitikus padėti. Bet Nemuno vanduo, ypač šiuo laiku, yra dar labai pakilęs ir sraunus. Nelaimėi atsitikus ir geriausias plaukikas be laivo mažai ką begalėtų padėti.

Iš pasakytų žodžių darosi savaimė išvada, kad nedrausmingumas dažnai esti nelaimingų atsitikimų priežastimi. Reikia patiems save daugiau kontroliuoti, kiekvieną žingsnį rimčiau apgalvoti. Juk ir iš kariuomenės išėjus, kur nebevaržys jokie kariški drausmės statuto dėsniai, bet tik bendri įstatymai, kur kiekvienam save reikės griežčiau kontroliuoti, kad nenusidėjus prieš įstatymus ir neišsiskyrus iš visuomenės, bus galima kiekvienam įsitikinti, kad reikalingas susivaldymas, reikalingas pačiam savęs kontroliavimas, drausmingumas. Ne vienas gal prisiminsim ir prabėgusias kariuomenės dienas, kur buvo reikalaujama drausmingumo, prisiminsime tai kaip mokyklą.

Brėkštas

Bombardavimas dieną

Kare naudojamos visos priemonės, kurios tik padeda priešą naikinti, arba jį terorizuoti.

Ko savo ugnim nepasiekia artilerija, tą puola bombomis aviacija. Šią aviaciją vadinsime bombardavimo aviacija.

Bombarduojama naktį ir dieną. Dieną bombarduojami arčiau nuo fronto esą taikiniai, iki 60 km. Bombarduoti dieną naudojami taip vadinami dieniniai bombonešiai.

Bombardavimas dieną turi tikslą ne tiek sunaikinti priešą arba jo kariavimo išteklius, kiek varginti jį nuolatiniais puolimais. Vadinasi, norima trukdyti priešui veikti — vesti operacijas ir apsirūpinti operacijoms reikalingomis priemonėmis, būtent, neleidžia arba trukdo šaudmenų, artilerijos, maisto, rūbų privežimą. Neleidžia atstatyti sudaužytus tiltus, geležinkelių linijas, arba jų mazgus. Trukdo žygiuoti kariuomenės junginiams, arba priverčia juos visai sustabdyti savo žygius bent dienos metu.

Dėl to dieniniai bombonešiai turi sugebėti pulti staigiai, įvairiomis kryptimis, visus svarbesnius punktus.

Bombardavimo aviacija priklauso tiesiog vyriausiam kariuomenės vadui ir tik retais atsitikimuose — armijos vadui. Aviacija, principu, kaip brangus ginklas, niekad nenaudojama prieš menkos reikšmės taikinius.

Dieniniai bombonešiai, veikdami artimame nuo fronto ruože, visad susiduria su priešlėktuvine apsauga. Dėl to jie turi būti tiek vikrūs ir gerai ginkluoti, kad vis dėlto, nežiūrint visų sutiktų kliūčių, sugebėtų suvo uždavinį įvykdyti.

Norėdami geriau susipažinti su dieniniais bombonešiais, turime dar kartą perskaityti Kario 25 nr. žvalgybos lėktuvų aprašymą — duomenis, nes beveik tie patys ir bombonešių.

Apskritai, apibūdžiant dieninius bombonešius, galima pasakyti, kad jie skrenda iki 350 km/v., skridimo lubos 6000 — 10000 metrų; bombų kelia iki 600 kg., ginkluoti 3—5 kulk. Įgula susideda iš 3 žmonių.

Bombarduoti dieną skrenda ne atskiri lėktuvai, bet rikiuote keli lėktuvai. Skrisdami bombonešiai rikiuotėj kulk. ugnimi ginasi nuo naikintuvų ataku.

Pro tas vietas kur tikimasi didelio priešų naikintuvų puolimo, bombonešius palydi savieji naikintuvai. Naikintuvams susikovus, bombonešiai siekia savo tikslą, skverbiasi į priešų užnugarį.

Anglijos Vickers „Vincent“ bombų kelia ligi 700 kg.

Jei kartais nėra naikintuvų, kurie palydėtų bombonešius, tai vietoj jų naudojami ir lengvi (dieniniai) bombonešiai. Šie bombonešiai bombų neima, o tik apsiginkluoja kulkosvaidžiais. Stipria kulk. ugnis pavaduoja naikintuvus.

Kada skrenda bombarduoti kelios eskadrilės, tai viena nuo kitos laikosi 500 metrų atstume. Aukščio skirtumai tarp eskadrilių būna 100 metrų.

Bombardavimas vykdomas iš įvairių aukščių. Tai priklauso nuo taikinių dydžio, formos ir nuo priešų priešlėktuvinės apsaugos.

Vidutinis dienos meto bombardavimo aukštis bus apie 3500 metrų, nes tokiam aukšty bombonešiai mažiausiai nukenčia nuo priešlėktuvinės apsaugos ugnies. Bet gali būti bombarduojama ir iš žemiau, būtent, jei bombarduojama gyvi taikiniai. Gyvi taikiniai puolama žemais skridimais kulkosvaidžių ugnim ir skeveldrinėmis bombomis. Netikėtai užpultai kolonai gali padaryti iki 80% nuostolių.

Iš didelių aukščių bombos nutaikomos į taikinių optiškais taikikliais, kuriais pasiekama didelio taiklumo. Skrendant žemai gero taiklumo pasiekama ir metant iš akies. Nelygu kokie taikiniai bombarduojama, atitinkamos parenkamos ir bombos. Degantiems taikiniams imamos padegamosios bombos, gyviems taikiniams — skeveldrinės, daužyti pastatams — fugasinės.

Avio bombos yra nuo 10—2000 kg. dydžio.

Paskiausiai mėginamas naujas bombų nutaikymo būdas, būtent, taikyti pačiu lėktuvu, pikiruojant į taikinį. Kiek staigiau iš viršaus pikiruosim, tiek pataikymas bus tikresnis, arba kiek arčiau taikinio išmesim bombą, tiek daugiau galimumų kliudyti taikinį. Mažiausią atstumą iki taikinio nustato bombos veikimo radiusas.

Šis bombų mėtymo būdas turi daug gerų pusių. Pirmiausia, pasiekama didelio taiklumo, o iš kitos pusės, geriau išvengiama priešlėktuvinės apsaugos ugnies, nes dėl didelio lėktuvo greičio kinta taikymo kampas ir drauge mažėja pataikymo galimumas.

Pasisekimas subombarduoti taikinį pareina nuo priešų priešlėktuvinių priemonių aktingumo.

Kiekvienas svarbesnis taikiny karo metu bus ginamas priešlėktuvinės apsaugos. Dėl to bombardavimo aviacija, siekdama savo tikslų, visad susidurs su naikintuvais ir su priešlėktuviniais pabūklais — priešlėktuviniais kulkošvaidžiais, priešlėktuvine artilerija...

Dėl to bombardavimo aviacija stengiasi priešų pulti netikėtai.

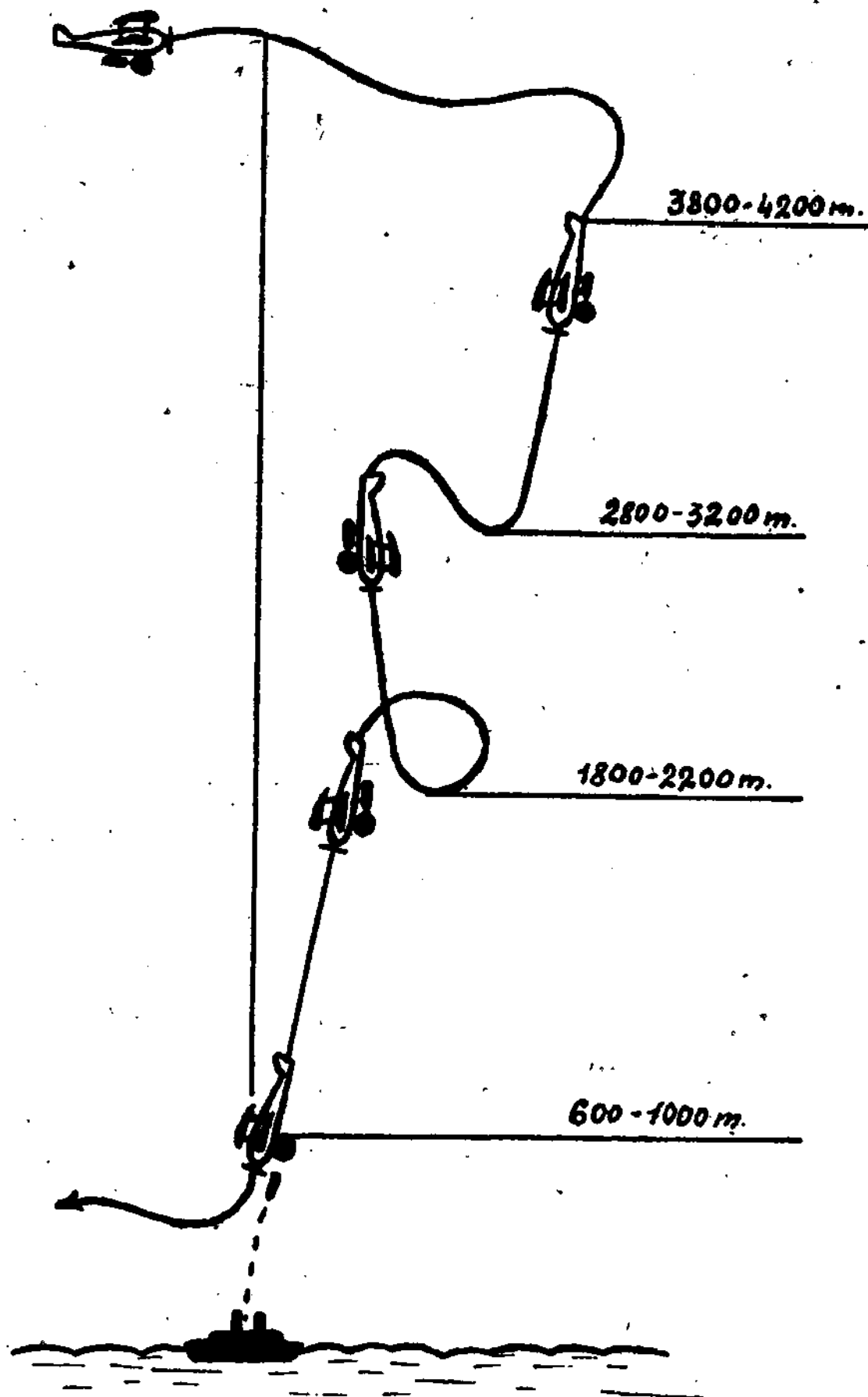
Kaip įvykdyti netikėtumą? Greit praskristi atstumą tarp priešų linijos ir taikinio ir neišduoti tikrosios savo skridimo krypties.

Kad greit pasiektų duotą taikinį, bombonešiai turi būti greiti. Dėl to šiandien iš bombonešių ir reikalaujama didelio greičio. Tas laikas turi būti toks trumpas, kad priešas nespėtų panaudoti priešlėktuvinių priemonių.

Jau žinom, kad bombardavimas dieną siekia į priešų šalies vidų apie 60 km. Nauji moderniški bombonešiai skrenda iki 350 km/val., arba apie 6 km per minutę. Taigi, reikalingas laikas pasiekti taikinį už 60 km. bus 10 minučių.

Prieš oro sekėjai pastebėję skrendant per frontą bombonešius, pirmiausia turi nustatyti, ar čia priešų ar savo lėktuvai skrenda, toliau, kas skrenda — bom-

bonešiai, žvalgybiniai. skridimo aukštį, kryptį, lėktuvų skaičių. Visas tas užregistruotas žinias perduoda telefonu atitinkamą punktą (vyriausią sekimo postą). Vyriausias sekimo postas panašias žinias gauna drauge iš kelių vietų ir tik sugretinęs visus pranešimus daro išvadą ir praneša priešlėktuvinės apsaugos viršininkui. Tik priešl. aps. viršininkas duoda įsakymą kilti naikintuvams ir pasirengti veikti priešlėktuviniams pa-

Bombardavimas pikiruojant gražią dieną

būklams. Nuo to momento, kai oro sekėjai pamato skrendančius per frontą prieš lėktuvus, kol priešl. ap. v-kas duoda nurodymus veikti, išeina gana daug laiko. Dėl to arti esantieji taikiniai dažniausiai labai sunku apginti. Negalint apginti, reikia visa, kas tik naudojama karui, mokėti paslėpti nuo lakūnų akių.

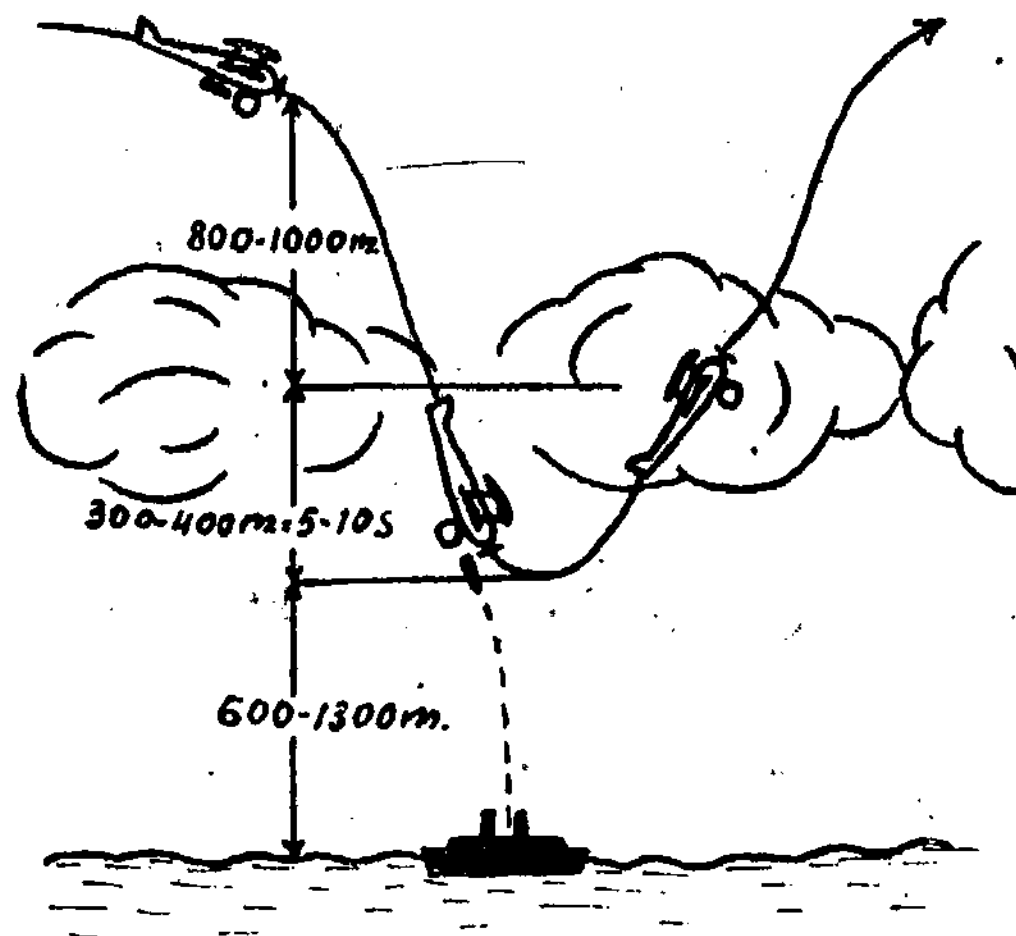
Kitas būdas pulti priešą netikėtai bus kiek galima ilgesnį laiką tikros savo skridimo krypties slėpimas.

Kaip jau kalbėjom, norint pasiekti netikėtumą greitu skridimu, skrendama artimiausiu keliu — tiesia linija. Norint suklaidinti priešą, nereikia skristi tiesiai į taikinį. Tada pasirenkama tarytum kitas taikiny. Tokiu būdu prieš priešlėktuvinės apsaugos dėmesys nukreipiamas mums norima kryptim, o tuo tarpu staigiai puolama nauja kryptimi. Tokiu būdu bombonešiai pasiekia didelį netikėtumą ir netrukdomi, nuo ko daug pareina bombardavimo taiklumas, gali įvykdyti savo uždavinį.

Kaip skrendant bombarduoti, taip ir grįžtant, bombonešiai vengia skristi per rajonus, kur yra arba tikimasi rasti stipri priešlėktuvinė apsauga. Lengviau-

siai išvengti priešlėktuvinės apsaugos skrendant naktį. Bet apie tai kitą kartą.

Manoma, kad būsimajam kare bombardavimo aviacija vaidins labai svarbų vaidmenį. Jeigu jau pasauliniame kare bombardavimo aviacija savo bombardavimais padarė priešui žymių nuostolių ir buvo dideliu terorizavimo įrankiu, tuo labiau būsimajam kare jai bus duota daug svarbių uždavinių. Tai patvirtina, kad ir šie duomenys:

Bombardavimas pikiruojant debesuotą dieną

1918 metais Anglijoje bombonešiai sudarė 28,2% visos jų aviacijos; Prancūzijoje — 14,2% ir Italijoje — 14,2%. Bet jau 1934 metų pradžioje šis vaizdas pakitėjo maždaug taip: Anglijoje bombonešiai sudaro 49% visos aviacijos; Prancūzijoje — 27,7% ir Italijoje — 37%.

Bet reikia atsiminti, kad bombonešiai auga ne vien skaičium, lygiagrečiai auga ir jų kokybė — greitis, keliamasis pajėgumas, ginklavimas.

Šiandien stengiamasi kiekvieną lėktuvą paversti bombonešiu. Net naikintuvams kabinamos atitankamos bombos.

Dėl to šiandien kiekvienas lėktuvas galės pulti bombomis. Vadinasi, dar rimčiau reikia atkreipti dėmesio į priešlėktuvinę apsaugą.

Ltn. Baipsys

„KINAS DIENĄ“.

Apie tokį išradimą praneša „Krasnaja Zvezda“ — Sovietų kariškasis dienraštis. Centrinėse kariuomenės rūmuose jau buvo peržiūrėtas ir patikrintas išradėjo R. Novickio aparatas.

Naujas kino įrengimas reikalauja be paprasto kino aparato dar 2 veidrodžius, vieno kino ekrano didumo, kito padedamojo šviesos spinduliams laužti. Kinoaparatas įrengiamas viršum ekrano. Prieš kinoaparato objektyvą, kelių meterių atstume statomas veidrodis — atšvaitas, kuris perduoda kino filmo vaizdą į veidrodį — ekraną. Nuo aparato objektyvo iki padedamojo veidrodžio — atšvaisto padaroma 4 šonų rąkė, kad šviesos spinduliai neišsklistų ir nekliūdytų žiūrovams.

Veidrodis — ekranas duoda ryškų ir aiškų vaizdą net saulei šviečiant. Tuo būdu Novickio kinoaparatas leidžia rodyti kinofilmus dienos metu ir atvirame ore.

Išradėjas pavadino savo kūrinį „kinu dieną“. Maskvos centrinių kariuomenės rūmų patalpose rengiama atvira aikštelė naujiems kino filmams rodyti. Liepos mėn. pradžioje naujas kinas jau pradės savo darbą.

Apie vaistinę ir miego porcijas...

Jau baigiau išvaikščioti išvažinėti septintą tūkstantį kilometrų Lietuvos keliais takeliais, kai pašaukė mane į kariuomenę. Susitikę draugai šaipėsi:

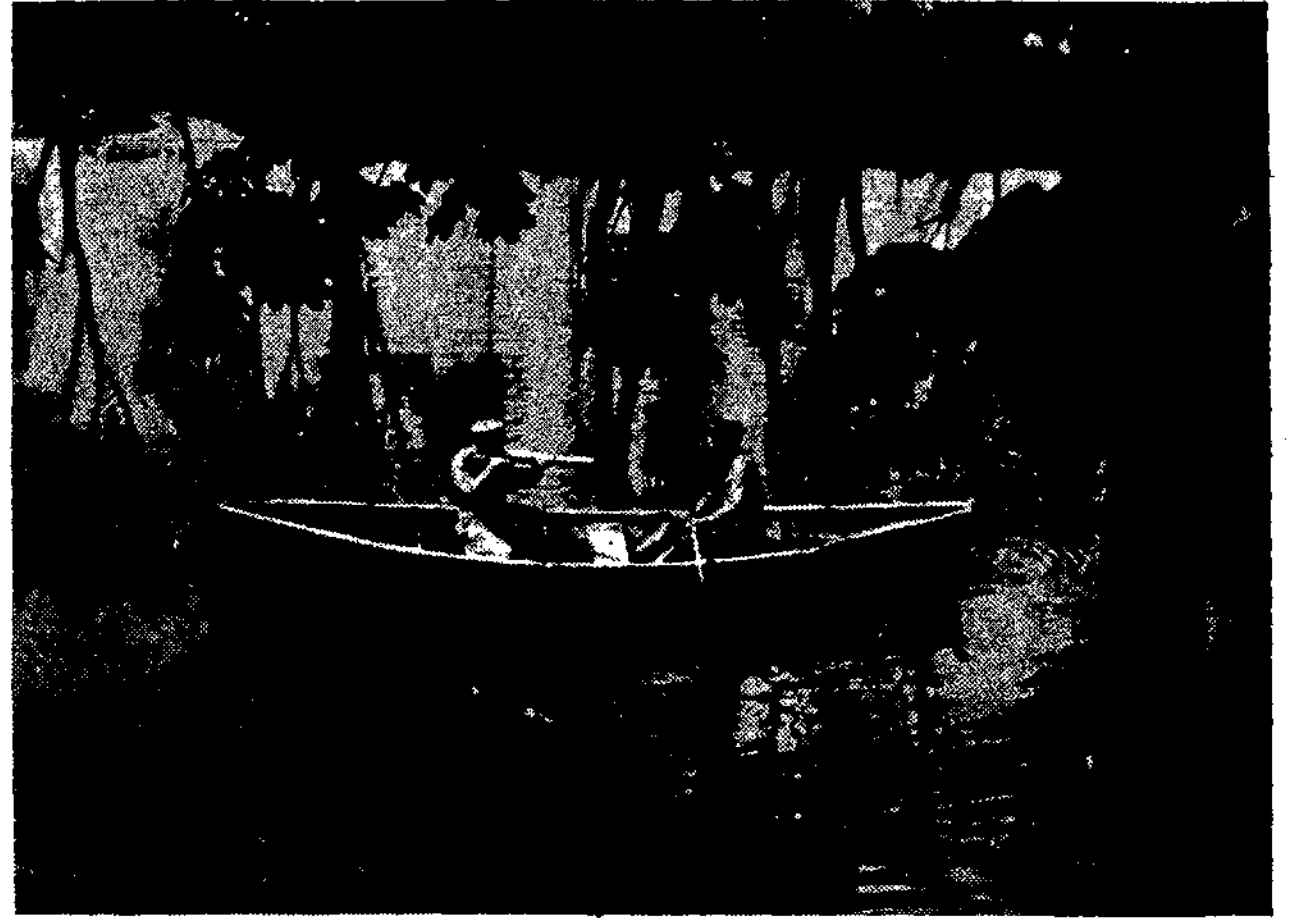
— Nors ten ne universitetas, bet mes tau pavydim, — tu galėsi ekskursuoti ištisus metus, o gal ir dvejus, turėsi nemokamą pastogę ir sočius pietus kasdien.

— Iš tikrųjų, manau sau, buvęs laisvūnas dabar juokingai atrodysiu visą vasarą po rajoną „ekskursuodamas“ ir tik pryšakinio „ekskursanto“ kepurę tematydamas. Kaip susitalpinsiu mažame smėlio plotely, kaip iškęsiu dvi vasaras nepalaipiojęs po kalnus, nepabraižęs ežeruose?

Atvykstu į priešlėktuvinės Apsaugos Rinktinę. Kur tau! Ekskursantui malonesnės vietos nė būti negali. Rinktinės trobesiai stovi dideliame parke. Čia pat Nemunas ir kalnuotas šilas. Tyla nepaprasta, tik iš aikštės girdėti žygiuojančiųjų šuktelėjimai. Na, gyvensiu kaip vasarvietėj — pats raminuosi ir iš dyko buvimo dairausi, ką seni kareiviai veikia. Šit patruliai vaikščioja parko alėjomis. Aukšti medžiai juos dengia nepėršviečiamu stogu. Vėsu. Varnėnai ties uoksomis švilpauja, tirlena, spurzda. Kažkur gumbuotą kaštaną kala nematomas genys. O prie sandėlio po plačia drevėta liepa stovi sargybinis. Švelnūs liepos lapai liečia jo pečius, šimtai bičių raminaimai dūzgia rinkdamos saldžią lapų rasą. O kas bus, kai ta liepa sužydės? Tada bitėms žiedai medumi varvės, o mums — oras. Tada mes miegosim prie atvirų langų, tarytum paukščiai tos liepos šakose. Žiū, gi tokių liepų čia daug — alėja skersai, alėja išilgai. O dar

kaštanai, akacijos, alyvos, jazminai ir visoki krūmai. Gražu bus tarnauti.

Pirmomis dienomis darbo neturiu. Sėdinėju, vaikštinėju kartu su kitais naujokais, stebiu senų kareivių užsiėmimus. Šit baterija mokosi šaudyti. Dar-

Per ežerėlį, per vandenėlį...

Dmt. Čibo foto

būs virte verda. Ir kaip jie suspėja taip greit ir taip tiksliai dirbti! Tamsūs, gilūs patrankų nasrai baisingai pakyla ir ieško taikinio. Tarnyba dirba tiek rimtai bei rūpestingai, jog kiekvieną kartą lauki šūvio, lyg tik pasigirsta komanda „Ugnis!“.

Šit jiems bedirbant iš medžio spursteli žvirblis, nusileidžia žemėn ir drąsiai šokuoja per visą aikštę artyn. Komanda „Už pabuklų!“ — tarnyba nubėga, o žvirblis šokteli ant patrankos vamzdžio galo, čirškia, plazdena sparneliais ir šiauria pagurklį. Pro šalį eina ryšininkai — alėjos šakomis tiesia telefoną. Vos tik jie įsimaišo į medžius, įžulus žvirblis purpt — ir jau supasi ant ką tik ištiesto kabelio.

Šit parjoja žvalgų būrys. Riesti žirgai lengvai žengia, raiteliai — kaip bijūnai. Miela žiūrėti. Jų link iš parko laužytomis linijomis sklandydamas atplasnoja baltas drugelis, įkrinta į raitelių būrį ir keliauja kartu toliau. Kaip lelijos lapelis jis paniojasi tarp raudonų veidų, tarp karabinų, tarp žirgų ausų. Gražu, gražu.

Einu per parką. Ieškau, kur lakštingala naujoką šaukia. Vis arčiau arčiau. Ir atsiduriu ant ežero kranto. Nuostabu! Dideliame parke ežerėlis, tam ežerėly laivelis. Čia pat sraunus upelis ir tiltas. Seku upelio vingius. Po nusvirusiomis žilvičių šakomis žaidžia, čiurlėna vėsus vandenėlis. Negaliu atsidžiaugti, vadinas, ir čia, kariuomenėj tarnaudamas, galėsiu sėdėti paežery, rymoti ant tilto, klausytis miško ošimo lygiai kaip prie Sartų, Luodžio ar Ančios ežero. Gerai. Einu į kareivines, lipu plieniniais laiptais aukštyn. Laiptai nublizginti, nudilinti. Kiek kartų jais kareivių laipiota nuo pat tų rūmų pastatymo? Skaičiuoju apytikriai — per 60 su viršum metų kareiviai kasdien aukštyn žemyn laipiodami turėjo laiptoti apie 20 milijonų kartų. Šit dėlko plieno laiptai baigia kiaurai pradilti! Šit ką reiškia maž-

Vikruolių pramoga

Dmt. Čibo foto

menos! Dėk grūdą prie grūdo — pripilsi aruodą. Dėk centą prie cento — sukrausi didelį pinigą. Dirbinėk ką nors laisvu laiku, visko išmoksi.

Praeina viena savaitė ir kita. Kasdien didelio būrio vidury stipriu žingsniu žygiuoją į aikštę. Smagus kelias į tą aikštę — ūksmingų alėjų šviesiai žalios šakos veduoja mums maloniu vėsumu, o iš padžiūvusio uosio nuo gandrų išdžiūvo į mus kraiposi abu gandrai ir smalsus jų prieauglis. Jie jau priprato mus kasdien matyti, priprato klausyti mūsų dainų, komandų ir šūktelėjimų. Aikštėje mums bemanevruojant, jie lekia į savo ganyklas ir dideliais ratais ilgai sklendo viršum mūsų galvų, bet į pačią aikštę niekad nenusileidžia. Jie, turbūt, jau seniai žino, kad aikštėje nieko nesiseka rasti. Juk tiek kartų kasdien pereiname tą aikštę skersai ir išilgai, jog ne tik varlei, bet ir mažiausiam vabalėliui nelieka saugios vietos. Iš tikrųjų, kiek toji aikštė yra jutusi žingsnių — stiprių, plačių žingsnių? Per keliasdešimt metų ją mindžiojo rusų kariuomenėn patekę gudai, ukrainiečiai, lenkai ir šimtai azijatų iš anapus Uralo kalnų. Paskutinį kartą ją trepukojo Reino vokiečiai. Tūkstančių tūkstančiai žingsnių — sunkių ir nedraugiškų — daužė tą mūsų amžiais mylimą žemelę. Da-

bar toje aikštėje mes linksmi vaikštinėjame, dabar toji sutrinta žemė junta, jog mes mokomės ne ją spausti, o ryžtingai apginti. Dabar jai ramu.

Savaitė po savaitės slenka kaip kokioj sporto stovykloj. Atskiros dienos taip greit lekia, jog mes kartais sumaišom jų eilę ir tvarką. Bet, pasirodo, nelabai svarbu tą eilę žinoti — svarbu turėt ausis, svarbu norėt dirbti, o po darbo — ilsėtis. Kariuomenės su visuomene susiartinimo šventėje daugelis smalsuolių gavo pamatyt tikrai nuostabių dalykų, bet jie visi, tikriausia, nieko nesuprato apie kariuovių poilsį. Ar gali kas, nebuvęs karys, vaizduotis, kad kariuomenėj visi suminga kaip pagal komandą ir kad čia nieks nesikamuoja dėl nemigos, o visi knarkia gaivinančiu, gydančiu ir sotinančiu miegu. Kitų toks miegas ieškomas kurortuose ir nesurandamas, perkamas vaistinėse ir nenuperkamas už tūkstančius, o čia jis yra visų kasdieninė, neliečama, apsaugoma porcija. Polisis tai jau gali mums visi pavydėti. Bet ir visas tarnavimas kariuomenėj yra ne kas kita, kaip smagi jaunystės pramoga. Pati prigimtis jaunos vyrus traukia prie ginklų ir drausmės, prie darbo ir dainų. Nusiskūsti išdrįsta nebent nenormalieji.

J. k. Daumantas Čibas

8 savanoriai prieš 250 vokiečių

1919 m. pačioj pradžioj, kada dar A. Panemunės kareivinėse tebebuvo vokiečiai ir greta jų organizavosi mūsų 2 pėst. pulkas, vieną dieną buvo įvykęs lyg ir juokingas šių dienų akimis žiūrint įvykis, bet tuokart labai charakteringas ir liudijęs lietuvių ryžtumą ir drąsą savųjų teises ginant. Aštuoni jauni savanoriai, civiliais drabužiais, tik su tautinių spalvų trikampiu ant kairės rankovės ir geltonu lankeliu aplink tokią pat civilišką kepurę, buvo pasiryžę žūti dėl vienos lietuviškojo kaimo deglosios.

Aštuoni jauni vyrai pasiryžo žūti dėl vienos kiaulės — atrodo, lyg būtų nesąmonė ir didelė jų kvailybė, bet, iš tikrųjų, čia buvo rimtas ir garbingas jų žygis. Tuo drąsiu žygiu jie gynė savo tautiečių teises, turta, o gal ir savo tėvų bei kitų artimųjų, nes 2 pėst. pulke tarnavo daug vietinių panemuniečių savanorių.

Įvykis buvo toks. Vokiečiai iš vieno, netoli A. Panemunės esančio, kaimo pagrobė gražiai penėtą kiaulę, parsivežė ją į savo kareivines ir jau rengėsi skersti. Moterėlė, kiaulės savininkė, atsivijo paskui vokiečius grobikus ir, nužiūrėjusi į kurias kareivines vokiečiai ją įsivarė, verkdamas atbėgo pasiskūsti Lietuvos savanoriams. Jauni ir ryžtingi vyrai tuoj užsidegė padėti savajai moterėlei ir išgelbėti jos kiaulę, nežiūrėdami kas jų laukia.

Susirinko aštuoni savanoriai, pasiėmė po keletą rankinių granatų, ir piktais griežtais veidais staiga įsiveržė į vokiečių kareivines, kur tuomet buvo apie 250 vokiečių. Iš pradžių vokiečiai nesuvokė, ko tie aštuoni, nekariškai atroda, lietuviai savanoriai įsiveržė. Kareivinėse iš visų pusių apspito lietuvius ir iš pradžių piktai pradėjo reikalauti išsinešdinti. Savanoriai nepabūgo ir piktu vokiečių grasinimu. Užsitaisę granatas, pasiėmė į rankas ir laikydami už knatelių, griežtai pareikalavo gražinti kaimietei kiaulę. Vokiečiai dar smarkiau subruzdavo savo tarpe bliarbėti ir kitas kitą drąsinti pulti savanorius ir nuginkluoit. Sa-

vanoriai griežtai pareikalavo atsitraukti, ir iškėlę granatas laikė jas parengtas sprogdinti.

— Atiduosite kaimietei kiaulę, ar ne? — suriko, — jeigu neatiduosite, išsprogdinsime visas jūsų kareivines su jumis pačiais ir patys drauge žūsime.

Pažiūrėjo vokiečiai į lietuvių granatas, už kurių knatelių jau laikė stiprios lietuviškos rankos. Tik reikėjo patraukti knatelius, kai patys savanoriai ir aplink juos stovį vokiečiai žūtų bei būtų sunkiai sužeisti. Išlupti iš rankų jau jokiū būdu nebeįveiktų, nes mėginantieji patys pirmieji žūtų su tais drąsuoliais. Sumišo vokiečiai ir nebeišmanė kas bedaryti. Savanorių drąsa jų akiplėšiškumą ir vokišką išdidumą nugalėjo. Iš jų nė vienas nesiryžo žūti. Nors ir su gėda, kad aštuoni dar jaunučiai, kovose neprityrę ir dar nekariškai atroda lietuviai, nugalėjo jų pustrėčio šimto, jau kovose užgrūdintų, tiek laimėjimų mačiusių, tačiau, kiaulę atidavė ir nebedrįso jų pulti. Vieni savanoriai varėsi atimtają kiaulę, o kiti iš paskui slinko, pasirengę gintis, jeigu vokiečiai iš užpakalio puldų. Tačiau, vokiečiams buvo sudarytas toks smarkus įspūdis, kad jau nebedrįso pulti. Ypač, kad netoli buvo kitos kareivinės, kuriose stovėjo tokie pat vyrai, tokie pat pasiryžėliai, kurie taip pat gali nepaisyti savo gyvybės. O juk ne skaičius, bet drąsa ir ryžtumas nugalai. Drąsa priešą imponuoja ir palaužia jo puolamąją dvasią.

Aštuoni savanoriai, išsivarė iš vokiečių kiaulę, atidavė nudžiugusiai kaimietei, kuri, dėkodama ir girdamas savo kareivėlius, varėsi ją namon.

Šis žygis, nors jis atrodo smulkmenišką ir juokingą, tačiau, jis iškelia mūsų kario dorybes, drąsą ir ryžtumą kovoje su priešu dėl savo tautiečių teisių. O panašių žygių buvo tūkstančiais. Juk ir iš smulkmenų galima pažinti žmogų. Kas ryžtingas smulkmenose, tai stambmenose dar labiau mokės pasiryžti.

St. Butkus

Šaudymo instruktavimas

Šaulio išlavinimas yra vienas svarbiausių karo mokslo dalykų. Gerai šaudas dalinys tai vado pasididžiavimas ir atpildas už jo darbą. Dėl to instruktoriai į tą savo darbą daug įdeda energijos ir net pasiaukojimo. Vienų darbas ir trūsas gausiai atlyginamas, susilaukia gražių vaisių, kitų kiek menčiau, tačiau tose pastangose visada aiški viena idėja: parengti valstybei gerą šaulį — Tėvynės gynėją. Todėl visi jaučiame didelį pasitenkinimą, kai matome, kad šaudymo išdavos kas metai gerėja, kas metai duoda geresnių rezultatų. Tatoi malonu, nes teisingai sakoma: kokie instruktoriai, tokie ir jų darbo vaisiai.

Kiekvienas instruktorių darbas reikalingas nuolatinio studijavimo ir metodų gerinimo, reikalingas didesnio susidomėjimo. Tačiau šaudymo instruktavimas ir patys pratimai yra gal sunkiausias darbas, reikalaujantis iš instruktoriaus ypatingų gabumų ir atsidėjimo bei pamėgimo. Dėl to ne kiekvienas iš mūsų yra geras instruktorius. Žinoma tokiu, galėtų būti, jei išlavintų savyje tuos ypatumus, kurie būtini šaudymo instruktoriui, būtent: taikli akis, ramūs dirgsmiai, nuoseklumas, sistemingumas, kantrumas ir pamėgimas.

Ta linkme turi būti kreipiamas mūsų, jaunųjų instruktorių, darbas, jei norime būti tinkami senųjų mūsų draugų vietininkai bei pavaduotojai.

Tinkamai pasirengę instruktoriaus uždaviniams, galime imtis to darbo su tvirtu pasitikėjimu ir net entuziazmu, drauge gerai suprastami tikslus ir tuos sunkumus, kurie teks nugalėti. Pagaliau, reikia savo pajėgas derinti su užsimojimais, o ne atvirksčiai — užsimojimais su pajėgomis.

Gerus šaulius rengdami, savo darbe turime sunaudoti visus veiksmus, kurie gali pagerinti šaudymo išdavą, iššaukti pamėgimą ir sveiką rungtyniavimą tarp šaulių ir kuopos kareivių.

Tie veiksniai bus:

1. Tinkamas mokomojo dalyko suprasminimas.
2. Įgimtų gabumų ir noro šaudyti sužadinimas. Šie dalykai visada pasireiškia kiekviename žmoguje.
3. Ypatinga šaulių ambicija.
4. Dalinio ambicija.
5. Dovanos ir gero šaudymo nauda.
6. Tinkama darbo organizacija.
7. Tinkamas instruktavimas.
8. Kadro įtaka savo pavyzdžiu ir moraliniu veikimu.
9. Ginklo pažinimas.
10. Taikymo taško parinkimas.
11. Šauliškos rungtynės.

Pažiūrėkime kiek arčiau į tuos veiksmus:

1. Pirmiausia pasikalbėjimais arba pavyzdžiais turime įtikinti kareivį, jog taiklus šaudymas yra ne tik pareiga, bet kareivio garbė. Jis, kaip geras šaulys, yra pasirengęs nugalėti priešą, apginti kraštą. Kiekvienas jo šūvis atneš priešui nuostolių, palauš jo užsimojimą ir sunaikins pastangas.

Ant šitokio pagrindo galima statyti tolesnę savo darbo sistemą. Kareivis turi žinoti ir suprasti, kad šaudymas yra vienas svarbiųjų kariškojo parengimo dalykų, kad tatoi sudaro visų kitų dalykų pagrindą.

Kareivis turi matyti ir jausti tinkamą viso kadro susidomėjimą ir susirūpinimą šaudymu. Jis prie to darbo turi būti skatinamas vyresniųjų, savo viršininku ir vadu, įtaka. Tokiose aplinkybėse būdamas, tikrai pra-

dės galvoti instruktorių mintimis, pradės labiau domėtis šaudymu.

Jei tiktai, tinkamai vadovaujamas, sužadins savyje reikiamą dvasinį užsidegimą, tuo keliu jau eis ir toliau, kol pasieks savo tikslą ir bus atlygintas šauliška dovana. Čia, žinoma, svarbiau ne dovana, bet gero šaulio privalumai.

2. Kiekvienas naujokas, be abejo, ateina į kariuomenę, turėdamas tam tikrų gabumų ir noro šaudyti. Labai retai atsitinka, kad naujokas nenorėtų mokytis šaudyti. Pats šaudymas ir pataikymas teikia tiek daug pasitenkinimo ir emocijų, jog retas kuris iš žmonių palieka abejingas šiam dalykui. Instruktorius turi tą patraukimą tik sužadinti ir išplėtoti ligi pamėgimo šaudyti. Tame reikale padeda kurstomieji veiksniai ir instruktoriaus įsigilinimas.

3. Ypatinga šaulių ambicija turi didelės reikšmės. Ypačiai ji pasireiškia mokant šaudyti. Nekartą yra tekę matyti ašaras kareivio akyse, kuriam nepasisekė šaudyme. Čia labai svarbus instruktoriaus vaidmuo. Jis neturi leisti, kad toji ambicija kuriuo nors būdu — arba barant ir keikiant už prastų šaudymą, arba niekinant ir pajuokiant — būtų palaužta ir nusmelkta. Priešingai, kai šaulys neįvykdė sąlygų, reikia jis padiršinti, pakelti jo nuotaiką, iširti prasto šaudymo priežastys, nurodyti ir patarti, padirbėti drauge ir ištvėringai eiti prie tikslo.

Atskirus žmones, daugiau abejingus, galima sužadinti gyvu žodžiu, išdavų palyginimu ir sukėlimu jų pasitikėjimo savo jėgomis bei gabumais. Dažnai nuširdūs atskiri instruktorių pasikalbėjimai su silpnais šauliais, kada palaikoma jų ambicija, būna labai vaisingi ir daug padeda.

4. Dalinio ambicija pareina nuo tos dvasios, kuri vyrauja daly. Pati dvasia daugiausia pareina nuo vado arba instruktoriaus nuotaikos. Dalis, kuri myli savo vadą, visada pasižymi aukštą ambicija. Tokio vado norai bei pageidavimai yra įsakymai valdiniam.

Dažnas apie savo dalies išdavą pasikalbėjimas, palyginimas jų su kitų dalių išdavomis, bendrieji „sąžinės perkratinėjimai“ — visada teigiamai paveikia dalinio ambiciją. Įspūdis padarytas sužadina visų pastangas ir neša gerų vaisių.

Neklystant galima pasakyti, kad daugiau laimės tasai vadas, kuris visada savo dalį, kaip geriausią, stiprins ir kels savųjų akyse ir kalbės į visų jausmus, kad to gerojo vado nenustotų, ar apsileidimu ar lengvabūdiškumu, negu tas, kuris visokiais prasimanymais ir niekinimais žemins ir slėgs savo dalies vertę.

Dalis tai organizuota minia. Minios nuotaika pareina nuo josios vadovo. Tarp ambicingų dalinių kyla rungtynės. Tos rungtynės turi būti padorios ir taurios. Jos turi būti paremtos geriausiomis žmogaus sielos savybėmis.

5. Sužadinto kareivio ambicija yra vienas dalykas, tačiau čia daug lemia ir kita — kareivis yra linkęs tiesiogiai turėti naudos, kurios jam duoda jo darbas. Nauda gali būti moralinio ir materialinio pobūdžio. Josios veikimo pajėgumas pareina nuo kareivio išsilavinimo laipsnio — ambicijos, inteligencijos ir susidomėjimo.

Instruktoriaus idealas yra toks vadovavimas, kad savo mokinius pasuktų tą linkme, idant jie daugiau linktų į moralinę naudą ir mažiau domėtusi materialine.

Pirmuoju atveju čia bus: šaulių pažymėjimai bei visoki ženklai, pagyrimai, išskyrimai, paskelbimai pavardės dalies įsakymu, „Karyje“, šauliškos atostogos, avansavimai, nemokomi bilietai į kiną, pramogas, vaidinimus, paleidimas nuo darbo po rikiuotės užsiėmimų ir kt.

Antruoju atveju: papirosai, maisto produktai, pinigai, kasdienio gyvenimo reikmenys — peiliukai, skustuvai ir kt. Sumanus tų dovanų ir atlyginimų taikymas žymiai gali palengvinti instruktoriaus darbą, pakeliant šaulišką savo mokinių vertę.

6. Tinkama darbo organizacija, be abejo, yra svarbus dalykas. Toji organizacija turi būti paremta laiko naudojimu, pajėgumo laipsniavimu ir tinkamu sunkių dalykų kaitaliojimu su lengvaisiais.

Kiekvienas būrys organizuojant šaudymo pamokas, dalomas į grupes, kurių skaičius pareina nuo padėjėjų kiekio, esamų vyriausiojo instruktoriaus žinioje. Padėjėjai puikiausiai turi būti parengti savo dalykui. Prastai parengtas padėjėjas arba instruktorius daug gali pakenkti ir neatnešti naudos. Mokymo priemonės turi būti ligi laiko sutvarkytos ir vietoje. Kiekvienas instruktorius turi sau sąsiuvinį, kur įrašo visokius pastebėjimus ir išdavas bei išvadas.

Pratimai grupėse ir mokymo dalykų kaitaliojimo tvarka turi būti taip išdėstyti, kad kareivis, besimokąs, vienoj grupėj, atilsėtų besimokydamas kitoje grupėje. Pavyzdžiui: — būry yra keturi instruktoriai (drauge su būrininku). Būrininkas dalo būrį į dvi grupes, tos dar dalomos po dvi skiltis, susidaro: 1. grupė — skiltys A ir D, II grupė — skiltys B ir C. Skilty A mokoma taikyti, skilty B — pasirengti prie šaudymo be taikymo, skilty C — aiškinami nukrypimai, skilty D — užtaisyti šautuvą.

Mokymo eigoje įvyksta pasikeitimai: pirmiausia grupių daliniuose, tarp skilčių A ir D, B ir C; paskum tarp abiejų grupių.

Tuo būdu kiekvienas kareivis mokomas 2 kartu taikyti, bet tik praėjęs du kitus pratimus, kurie suteikia poilsio šaulio akiai. Kiekviena pamoka tvarkoma taip, kad nebūtų nuovargio arba neįkyrėtų pats darbas.

7. Todėl instruktavimas turi būti gyvas ir suprantamas. Kiek galima reikia vengti nuobodumo. Instruktoriaus pastebėjimai turi būti aiškūs ir tikslūs. Pati pamoka turi duoti šauliui pasitenkinimo ir sužadinti jo pastangas tobulėti.

Taip pat negeistenas vienodumas bei monotoniškumas. Čia gali būti kartais panaudoti visoki judesiai, kurie išblaško ir sujudina kraują.

Ypatingo dėmesio reikia kreipti į akis. Neleistina jų per daug varginti. Reikia pastebėti ydas ir tartis su gydytoju. Rami maloni instruktoriaus nuotaika yra galima sakyti, viskas. Tatai ir būtina.

Juk šaudymas — dalykas opus — visada jaudina. Nekartą yra tekę matyti šaulį drebantį iš baimės arba iš susijaudinimo. Čia reikia paveikti raminausiai. Svarbu atjausti šaulio būseną, gal koks juokas ar anekdotas jį nuramintų, išblaškytų. Nereikia to šykštėtis.

Niekad nereikia skubėtis šaudymo darbe. Iš lėto, bet tiksliai — tai šaudymo instruktoriaus šūkis. Po šaudymo pamokos mokiniams turi jaustis užganėdintas, kad gavo šios tokios naudos. Prastas tasai instruktorius, kurio mokiniai negali susilaukti pamokos pabaigos. Kada yra susidomėjimas darbu, laikas lėkte lekia. Tinkamas pamokos sutvarkymas laiko atžvilgiu

yra pirmasis instruktoriaus rūpestis. Silpniesiems šauliams turi būti skirta daugiau laiko. Gabesniesiems duodama daugiau poilsio, kad nenuobodžiautų.

8. Kadro įtaka tai svarbiausias veiksnys. Kadras veikia paveikslingų šaudymu, šaudybos įvertinimu bei susidomėjimu ir savo pastangomis toje darbo srityje. Gero šaudymo pavyzdys — būtinas dalykas. Šaulys turi žinoti, kad tai, ko iš jo reikalaujama, visada galės atlikti ir patys mokytojai. Tokiais mokytojais jis, visada pasitikės ir stengsis susilyginti su jais. Kuo daugiau domisi vadai, tuo, be abejo, pradeda domėtis ir valdiniai. Ilgainiui tas domėjimasis tampa įpročiu, o įprotis — antroji prigimtis. Kaip vadovai vertina šaudymą, taip vertins ir vadovaujantieji. Tokiose aplinkybėse pastangos darbe visada atneša gerų vaisių, reikia tik mokėti laukti padarinių ir neatsigrasyti dėl sunkumų.

9. Ginklas pažinti būtina. Juo geriau pažįstamas ginklas, iš kurio šaudoma, juo lengviau pataikoma. Instruktorius turi žinoti kiekvieno savo skyriaus šautuvo ypatybes ir ydas. Šautuvai turi būti gerai prišaudyti, sargai atitinkamai nustatyti ir pažymėti. Prišaudymo protokolai turi būti žinomi kareiviui ir instruktoriaus išaiškinti.

Visada reikia sukelti šauliuose pasitikėjimas ginklu ir įtikinti jie, kad ginklas yra geras, šauda taikliai — reikia tik norėti pataikyti. Su noru viskas galima.

10. Šaudymo taško parinkimas irgi esmingas dalykas. Teoriškai labai lengva atrodo, bet praktiškai — reikalauja daug patyrimo. Instruktorius turi įtikinti mokinių, kad jis, nors geriausiai sugebėdamas, nepataikys, jei nepasirinks sau atitinkamo taikymo taško. Šaudymo taškas parinkti reikia pratinti nuolat, kiekviena proga, idant būtų pasiekta gerų vaisių.

11. Atskirų šaudybos dalykų pabaiga yra dalinių ar atskirųjų rungtynės. Be šitų oficialiųjų rungtynių, kiekvienas vadas savo daly galėtų organizuoti smulkesnes, gerai apgalvotas ir tiksliai pravestas rungtynes iš sportiškų ginklų. Jos sukelia didelį šaulių susidomėjimą ir paragina daugiau tobulėti šioje srityje. Gauti pažymėjimai bei dovanos dideliu pasitenkinimu nuteikia kiekvieną, o tai ir yra labai svarbu.

Baigdami dar turime atkreipti dėmesio į vieną gal svarbiausią šauliško lavinimo dalyką.

Maža dar taikliai šaudyti. Reikia dar norėti ir stengtis tą taiklaus šaudymo palinkimą pritaikyti praktikoje. Tatai irgi kiekviename kautynių pratime, turime įkvėpti kareiviui, būtent, labai svarbu, kad kiekvienas šoviny — ar kovos, ar manevrinis, ar tik mokomasis — būtų paleistas prasmingai ir ramiai. Net daugiausia nuvargęs kareivis turi turėti tiek išdirbtą valią ir būdą, kad, stropiausiai besitaikydamas, ramiai ir prasmingai leistų šovinį. Juk visos mūsų pastangos dedamos tam, kad išlaikytumėm kautynių egzaminą. Viso šaudymo instruktorių darbo tikslas yra — parengti gerą šaulį, pasitikintį savimi ir savo ginklu, branginantį municiją ir tikinti, kad kiekvienas jo šūvis yra priešui mirtis.

J. M.

Redakcija, rimtai žiūrėdama į čia iškeltuosius pasiūlymus bei pageidavimus, norėtų, kad tatai neliktų be atgarsio, nebūtų tik vienuose praskambėjęs garsas. Gerai būtų, jei tatai paskatintų geresnius patyrusius instruktorius atsiliepti Karys ir pasidalyti savo nuomonėmis, mintimis ir net parodyti vieną kitą vaizdelį, kaip buvo mokoma ir geresnių vaisių susilaukta.

Vietovė akyse, kalboje ir kareivio panaudojime

Kiekvienas kovotojas turi mokėti pats įvertinti vietovę kautynių atžvilgiu. Tik gerai prisitaikydamas prie vietos ir panaudodamas jos patogumus, kovotojas galės atlikti savo pareigas kautynėse.

Trumpai susipažinkime su vietovės ypatumais, jos reikšme ir jos panaudojimu.

1. **Sekyklos** tai yra vietos su geru matomumu. Iš jų viršinkinai seka ir vadovauja kautynėms, artilerininkai seka šaudymo išdavus ir t. t. Vieta toms sekykloms parenkama taip: ne kalnelio viršūnėje, bet truputį žemiau, atašlaitėje, kad esąs sekykloje sekėjas nebūtų pastebimas iš priešų pusės, bet kad pats turėtų gerą matomumą. Lygioje vietovėje sekyklos įrengiamos aukštesniuose vietiniuose daiktuose — medžiuose, atskiruose pastatuose.

2. **Orientavimosi daiktai** vietovėje skiriasi nuo kitų: medžiai ypatingos išvaizdos, kryžiai, atskiri trobesiai, bažnyčios bokštai ir, bendrai, tokie daiktai, kurie gali savo išvaizda likti ilgiau kareivio atmintyje žygio metu. Nepatartina kautynių metu laikytis arti tokių daiktų, nes priešas dažniausiai įsišaudymui tokius daiktus žymi savo žemėlapiuose; tokie daiktai „pritraukia“ priešų ugnį.

3. **Matomieji, sekamieji plotai** yra tokie, kurie mums gerai matomi, arba kuriuos priešas mato iš savo sekyklų. Pirmuoju atveju mums vietovė yra naudinga ir kautynių metu labai pageidautina; antruoju — mums nepageidautina, ypatingai, jei tokiame plote turime atlikti tam tikrą judesį; paprastai, tokiuose plotuose galimas tiksliai greitas atskirų karių judesys, arba mažų grupelių.

4. **Nematomieji (nesekamieji) plotai** yra tokie, kurie apsaugoti nuo sekimo, išskiriant sekimą iš lėktuvo; taip pat saugo mus nuo šautuvų, kulkosvaidžių ir kai kurių artilerijos rūšių ugnies. Tai gali būti du kalniukai, vienas iš jų žemesnis. Žiūrint iš priešų pusės susidaro nematomas plotas, bet tas pats ir mums tenka, nors iš savo pusės tas nematomumas lengviau šalintinas. Išnaudodami tokias vietas, turime būti atsargūs, nes priešas jas gali lengvai užnuodyti dujomis.

5. **Lygi vietovė** tokia, kuri didesniuose plotuose lengvai matoma, tačiau, jei stovime lygioje lygumoje arba gulime žemėje, neturime tolimo ir smulkaus matomumo. Lygi vietovė leidžia iš tolo pastebėti priešą ir jį ugnimi sulaikyti.

6. **Nelygi (išraižyta) vietovė** teikia daug patogių sekyklų, bet drauge ir nemažą nematomų (nesekamų) plotų (kur galima gerai pasislėpti; tokia vietovė geriausiai tinka manevravimui; patogi dalių susitelkimui ir jų judesiui).

7. **Kalnuotos vietos** teikia daug patogumų sekyklų atžvilgiu; reikalauja iš kiekvieno kovotojo savarankumo ir sumanumo. Kai kuriais atvejais reikalauja ir savotiškos organizacijos kariuomenėje bei ginklavimo. Lietuvoje tokių vietų nėra.

8. **Atvira arba laisva vietovė** — patogiausia sekyklų atžvilgiu, nes neturi daug vietų, kur priešas galėtų pasislėpti nuo sekėjų akių; be to, patogi ugnies susipietimo atžvilgiu.

9. **Dengta vietovė** turi daug vietų, kur negalima matyti ir tose vietose priešas gali nematomai susispiesti; kariuomenei leidžia slaptai prisiartinti prie priešų; turi vienodų patogumų kaip mums, taip ir priešų kariuomenei.

10. **Pavojingos vietos** mums ir tos, kuriose priešas gali susitelkti, vadinamos priešų susitelkimo bei susibūrimo vietos: atskiri miškėliai, kaimai, bažnytkaimiai, atskiri viensėdžiai; taip pat vietos, kuriomis priešas gali nematomai priartėti prie mūsų užimtojo ploto. Pavojingas vietas reikia atidžiai saugoti arba, jei rengiamės vienoje vietoje ilgiau gintis, visai pašalinti.

11. **Pridengta vietovė** yra tokia vieta, kuri turi nemažai priedangos daiktų, kurie gali mus paslėpti nuo priešų sekimo ir nuo jo ugnies. Tokius priedangos daiktus priešas nors ir mato, bet, gerai slepiantis, sunkiai suseka jų užėmimą. Todėl, užimant tokios priedangos daiktus, reikia savęs neišduoti priešų sekėjams; priešingai, priešas nukreips savo ugnį ir gali būti tokioje vietoje labai nemalonu.

12. **Slėptuvės** saugoja mus nuo priešų sekimo, nuo jo ugnies ir nuo lėktuvų sekimo ir jų bombardavimo. Jei yra atskiras įrengimas, gali mus gelbėti ir nuo dujų. Gamtinių slėptuvių rasime laukuose nedaug, todėl skubiam reikalui esant, tuo tikslu pritaikomi rūšiai, mūriniai trobesiai; apsistojus kariuomeni ilgesniam laikui, inžinerijos dalies priežiūroje įrengiamos tikrosios slėptuvės ir pritaikomos kariuomenės reikalams: slėptuvės nuo dujų, nuo artilerijos stambesnių kalibrų bombardavimo, nuo bombardavimo iš lėktuvų, slėptuvės sužeistiesiems arba tvarstykloms.

13. **Keliai**: šiuo vardu vadiname visas vietovės vietas, kurios palengvina kariuomeni žygį arba tiekimą; tai gali būti: plentai, vieškeliai, geležinkeliai, vandens keliai. Kautynėse jie turi didelės reikšmės, nes tiksliai keliais gali judėti automobiliai, vežimai, artilerija; geležinkeliais — šarvuoti traukiniai. Ypatingai kelių reikšmė jaučiama fronto užnugaryje, kur eina pristatymas kariuomeni įvairių reikmenų, kaip tai: maisto, šaudmenų ir įvairios medžiagos; tais pat keliais reikia išvežti iš fronto visa tai, kas kautynėms nebetinka, bei gali kliudyti dalies judrumui; išvežimas sugadintų arba neberekalingų ginklų, sužeistųjų ir t. t. Todėl kovojančios pusės stengiasi kelius gadinti, kad jais galima būtų sutrukdyti judėjimą ir tuo sulėtinti savo priešų žygį bei pakenkti jo transportui.

14. **Gamtos kliūtys** vietovėje yra tokios kliūtys, kurios žygio metu darosi nenugalimos arba žymiai lėtina mūsų žygį; kaip kliūtys gali būti: sriaunūs upeliai be tiltų, pelkėtos vietos su menkais keliais, balos, labai miškuotos vietos. Nugalėjimui šių kliūčių reikalinga turėti specialių priemonių ir tam reikalui apmokytų žmonių statyti tiltus ir atlikti kitus darbus.

15. **Sąsiauros (defilė)** yra siauros vietovės vietos, kurias žygiuojančiam būtinai reikia pereiti, vykdant tam tikrą uždavinį; tai gali būti: kelias tarp ežerų, kelias tarp atskirų aukštumų, tiltas, jungias du atskirus vietovės punktus ir t. t. Tokias sąsiauras pereinant, reikia būti labai atsargiam. Žemėlapiuose sąsiauros pažymėtos. Todėl priešas iš anksto gali būti pasirengęs jas apšaudyti artilerijos ugnimi; kad jo ugnis būtų mažai kenksminga, reikia tokias vietas pereiti mažais daliniais bei grupėmis; vengti vežimų susigrūdimo.

Mjr. Stankaitis

PRIREIKĖ IR ORO POLICIJOS

Nuo liepos 1 d. Čekoslovakijoje pradės veikti oro policija. Pirmoji oro policijos rinktinė susidės iš 7 lėktuvų. Tos oro policijos rinktinės viršininku paskirtas majoras Fj Vlk., buvęs Pilsene žandarų viršininku.

„Trimito“ 15 m. ir Šaulių s-gos 16 m. sukaktuvių minėjimas

Mūsų šaulių s-ga pažymėjo du svarbius savo organizacinio gyvenimo momentus: atšventė savojo laikraščio „Trimito“ — 15 m. sukaktuves ir pačios sąjungos — 16 m. sukaktuves.

„Trimito“ sukaktuvių minėjimas buvo birželio 19 d. šaulių s-gos salėje, dalyvaujant teisingumo ministeriui Šilingui, kariuomenės vadui gen. št. plk. Raštikiui, kariuomenės štabo viršininkui gen. št. plk. Černiui, visai šaulių s-gos vadovybei, „Trimito“ bendradarbiams ir laikraščio redakcijų atstovams.

Sveikindamas „Trimitą“ teisingumo ministeris St. Šilingas nurodė, jog kartu su „Trimito“ ir visa šaulių s-ga švenčia savo šventę. Šaulių s-ga išgyvento keliolikos metų laikotarpio keliuose buvo sutikusi daug sunkumų, tačiau ji niekad nepaklydo, bet ji daug padarė ir daug davė Lietuvai. Tai sugėbėta tik todėl, kad šaulių s-ga nuo pat pradžios visada buvo rimtai vadovaujama, mokėta darniai sujungti praeitį, dabartį ir intuityviai numatyti ateitį.

Ne kartą lemiamą valandą šaulių s-ga mokėjo rasti žodį ir pasakyti taip, kaip reikėjo valstybės ir tautos gerovei. Ji mokėjo orientuotis ir įvairume surasdavė bendrumą. Vienybė yra garantija ateičiai, kurios siekiame ir kurią reikia atsiekti. Dabarties uždavinių akivaizdoje šaulių s-ga, eidama savo tradiciniais darbo keliais, duoda vilties.

Kariuomenės vadas gen. št. plk. Raštikis sveikindamas palietė šaulių s-gos reformos klausimą. Ši s-ga per 16 savo gyvavimo metų yra mačiusi labai daug, buvo laimingų, bet yra buvę ir kitokių laikotarpių. „Trimitas“ visados buvo gražus ir tikras jos darbo atspindys. Dabar, peržengiant s-gai naujų reformų slenkstį, visa tai turės tinkamai atvaizduoti ir „Trimitas“.

Tenka girdėti nepamatuotų nuomonių, kad, ryšium su pradeda reforma, šaulių s-ga ir „Trimitas“ bus visai sukarinti. Apie tai kariuomenės vadas pareiškė:

— Ne tiesa. Mano giliausiu įsitikinimu, šaulių s-ga negali būti atskirta nuo labai svarbaus visuomeninio ir kultūrinio darbo. Tai turi likti greta kariškumo.

Šaulių s-gos sukarinimas turi eiti lygiagrečiai su visuomeniniu ir kultūrinio darbu.

Visa tai turi suprasti ir „Trimitas“, nes jos uždavinys tinkamai ir lygiagrečiai vesti ir kariškus dalykus, tačiau tai visai neprieštarauja visuomeniniams ir kultūriniais darbams.

Sukaktuvių proga „Trimitas“ išleido gausiai iliustruotą sukaktuvinį numerį. Numeryje daug nuoširdžiausių „Trimitui“ linkėjimų ir daug žinių apie patį laikraštį ir šaulių s-gą.

Po šių iškilmių, vos kelioms dienoms praėjus, Joninių išvakarėse, birželio 23 d. visa šaulių s-gas iškilmingai atžymėjo kitas svarbias sukaktuves — 16 metų s-gos gyvavimo.

Šventė prasidėjo iškilmingomis pamaldomis Kauno arkikatedros bazilikoje.

Po pamaldų netoli Kauno pilies griuvėsių įvyko šventėje dalyvavusių šaulių paradas. Kariuomenės vadas apėjo ir pasisveikino su visais šaulių vienetais ir į šaulius tarė žodį, pažymėdamas, jog šauliai yra atlikę didelį darbą. Jie įsikūrė ir aktingai veikė tada, kai ginklu buvo Lietuvai grąžinama laisvė. Jie yra buvę aktingi kovų dalyviai, tarp jų yra ir garbingai žuvusių dėl Lietuvos. Tai yra didelis moralis turtas ir gyvas pavyzdys visiems.

Šauliai yra organizacija, kuri gali būti pavyzdžiu visiems lietuviams. Jie į krašto saugumo darbą eina patys, patys sau užsideda pareigas, o kitiems rodo sektingą pavyzdį — kaip visi lietuviai turi tarnauti savo tėvynei.

Paradą priėmė kariuomenės vadas. Paradą davė puikaus įspūdžio. Ėjo lygios ir darniai gerbdamos šaulių gretos. Tarp paraduojančių buvo ir moterys, kurios taip pat praėjo lygiai tvirtu karišku žingsniu. Jų dalis buvo šauliškai apsirengusios, o kitos tautiškai.

Vakare Vytauto Didžiojo muziejaus sodelyje buvo iškilmingas žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas. Dalyvavo organizuoti šauliai ir didelės minios kauniečių.

Į šaulius ir susirinkusias minias ekspresingą, karišką žodį tarė šaulys poetas Liudas Gira, pabrėždamas, kad mes nesame militaristai — kitų puolėjai, bet mes visi liksime kariautojų tauta, jei to pareikalaus mūsų valstybės sienų saugumas, mūsų laisvė, mūsų tautos garbė.

Iš muziejaus sodelio, jau temstant, šauliai su muzika nužygiavo pasveikinti Valstybės Prezidentą. Pasirodžiusi prezidentūros rūmų balkone Valstybės Prezidentą šauliai sutiko ginklu gerbdami.

Visų šaulių vardu sveikinimo žodžiais į Vyriausią ginkluotą Lietuvos jėgų viršininką kalbėjo šaulių s-gos pirm.

doc. L. Vailionis nurodydamas, jog šauliai su dideliu džiaugsmu jungiasi ir sveikina savo Vadą. Jie visuomet su didžiausiu malonumu atliks jiems skirtas pareigas.

Kalbą į šaulius pasakė Valstybės Prezidentas.

Šventė pasibaigė senovės lietuvių Joninių apeigomis Kauno pilies griuvėsiuose. Pasakyta į susirinkusius kalba (o žmonių buvo tūkstančiai), suvaidinta ištraukos iš misterijos „Paparčio žiedas“, dainuota, kurta laužai, dervos statinės ir visaip kitaip linksmintasi.

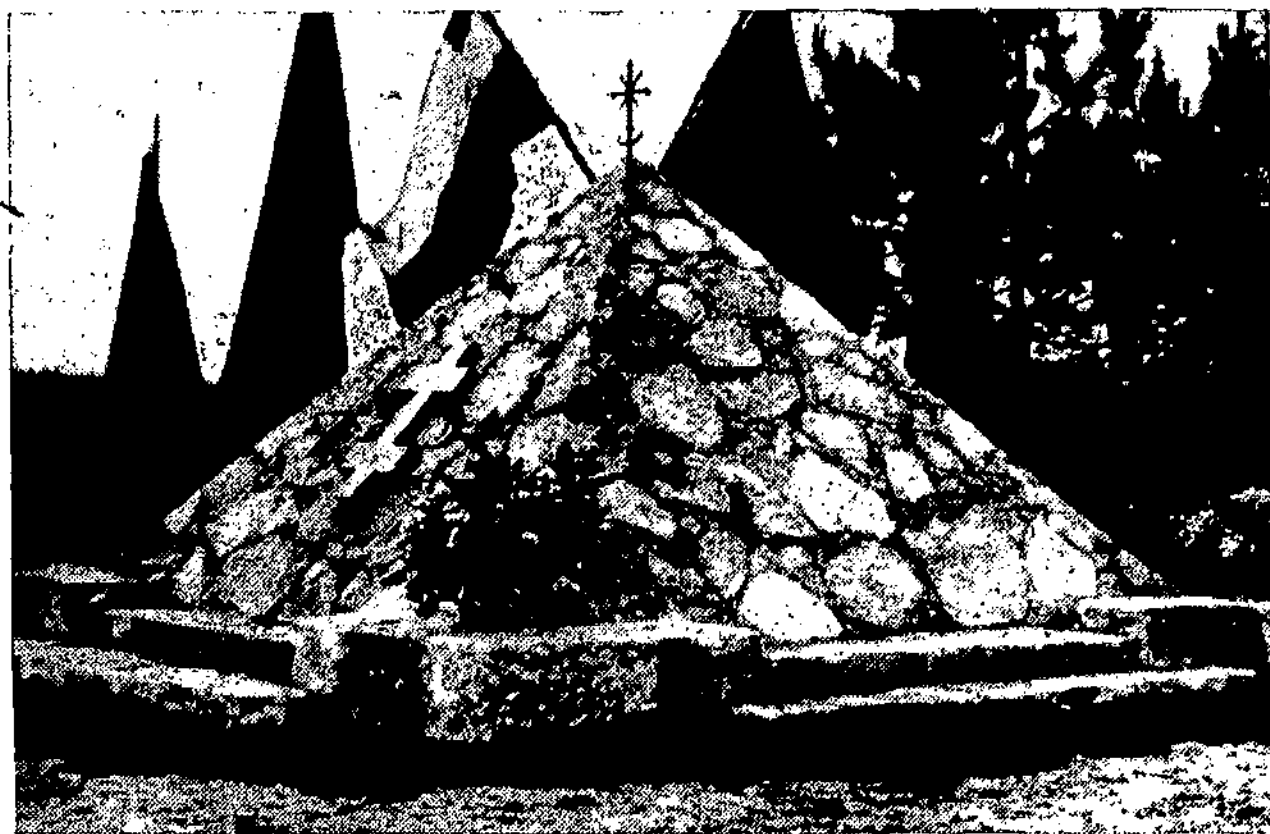
Visa šventė praėjo itin gyvoje nuotaikoje. Jautėsi, kad šaulių s-ga tikrai eina stiprejančiu keliu.

Ats. j. ltn. Jonas Leonavičius

RUKLOS ŠAULIŲ BŪRYS SURUOŠĖ KARIAMS GEGUŽINĖ

Birželio 16 d. Ruklos (poligono) šaulių būrys Ruklos dvare poligone stovyklaujantiems kariams suruošė gegužinę, kurioj gražiai linksmo pačių karių džazbandas. Kariai gausiai atsilankė jiems suruoštoj pramogoj ir nuoširdžiai pasi-linksmo su savo ginklo draugais.

V. p. Preibys

Paminklas 1831 m. sukilėliams pagerbti

Levio foto

MOKYTOJAI PAGERBĖ 1831 METŲ KARŽYGIUS

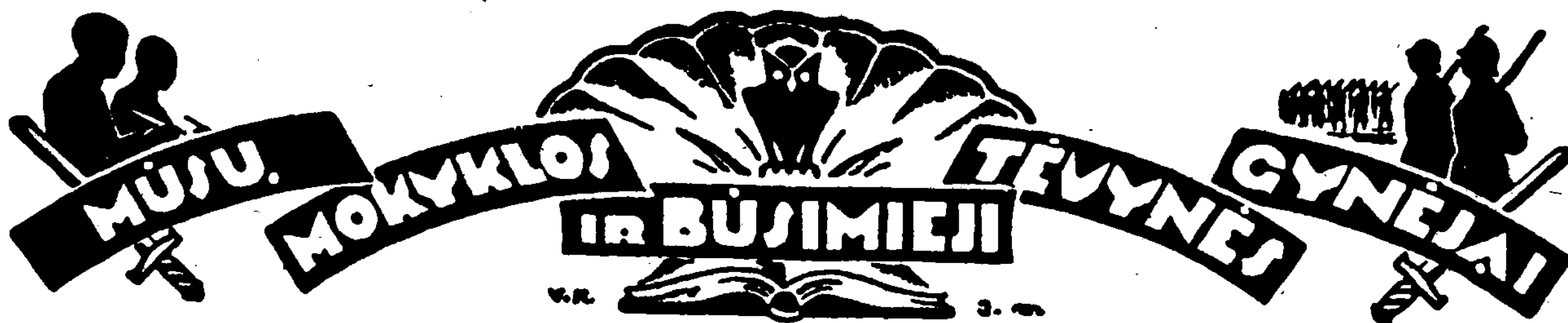
Š. m. birželio mėn. 10 d. Dovidiškėse (Ukmergės apskr.) įvyko 1831 m. karžygiams iškilmingas kuklaus paminklo atidengimas ir pašventinimas. Šį paminklą pastatė vietiniai jaunųjų ūkininkų rateliai ir V. V. sąjungos skyriai, vadovaujami darbščių ir tėvynę mylinčių vietinių mokytojų, iš kurių daugiausia pasidarbavo mok. p. K. Jankauskaitė. Šiose iškilmėse buvo daug svečių iš Kauno, Ukmergės ir plačios apylinkės. Gana daug buvo ir 1 p. pulko karių. Grojo 1 p. pulko orkestras visą iškilmių dieną. Pasakyta daug reikšmingų kalbų apie mūsų ilgą ir sunkias kovas dėl laisvės, kuri pareikalavo daug aukų, daug karštai mylinčių savo tėvynę jaunuolių — karžygių, kurių garbei šiandien vienas po kito dygsta paminklai.

J. ltn. V. Urbutis

NAUJAS LENKIJOS VYRIAUSIOJO ŠTABO VIRŠININKAS

Birželio 6 d. Lenkijos vyriausiojo štabo viršininkas brigados generolas Janušas Gąsiorowski paskirtas 7 pėst. divizijos vadu, o šios divizijos vadas brig. gen. Vaclovas Stachiewicz — vyriausiojo štabo viršininku.

Naujas štabo viršininkas gimęs 1894 m. Lvove (Vakarų Ukrainoje). D. karui prasidėjus jis išstojo iš universiteto ir išėjo į karą su 1 pėst. legionų pulku, vadovavo būriui. Prieš karą dalyvavęs lenkų šaulių ir kitose tautiškose organizacijose. Lenkų nepriklausomybės karuose Stachiewicz dirbo štabuose 1924 m. baigė Paryžiuje prancūzų aukštąją karo mokyklą ir dėstė taktiką Lenkijos aukštojoje karo mokykloje (akademijoje), 1926—1928 m. — generalio štabo I skyriaus viršininkas, 1928—1929 m. — 27 pėst. pulko vadas, 1930—1931 m. — 1 legionų divizijos pėstininkų vadas, 1932—1935 m. — 7 pėst. divizijos vadas. Apdovanotas lenkų, prancūzų ir čekoslovakų ordinais.

KAUNO ĮGULOS MOKINIŲ KARINIO RENGIMO BAIGIAMŲJŲ MOKSLO METŲ MANEVRAS

Pereitais metais buvo užsimota moksleivių manevrai praveisti kiek platesniu mastu, berods divizijos rėmuose. Tatai atrodė šiek tiek miglota ir neaišku: nė kiekvienas iš dalyvių galėjo visai orientuotis plataus masto uždaviny. Šiais metais uždavinys vyko bataliono sudėty. Į kuopą įėjo 162 žm., į būrius po 54; į skyrius po 18 ir į grandis po 8 žm. Ir iš tikrųjų, šis uždavinys praėjo daug sklandžiau, negu praeitais metais. Visi aiškiai suprato, kas iš jų reikalaujama, todėl su didžiausiu noru pildė pavestas pareigas.

Manevras prasidėjo iš pat ryto. Visi dalyviai su savo mokyklų, bei gimnazijų vėliavomis susirinko į šaulių sąjungos kiemą. Manevre dalyvavo: A. Technikos mokykla, Jėzuitų gimnazija, „Aušros“ berniukų gimnazija, Kauno valdžios 3 gimnazija, Pavasarininkų ir vidurinėsios gimnazijos moksleiviai. Viso arti 500 žmonių.

Po penkiolikos minučių tvarkymosi, pagaliau husarų pulko orkestrui pritariant, visa didžiulė kolona išžygiuoja į Eigulių šaudyklą. Pačią eiseną puošia iškilmingai plevėsuojančios įvairių gimnazijų bei mokyklų vėliavos ir skambios kariškos dainos. Maždaug po pusvalandžio pasiekta ir Eigulių šaudykla. Čionai visa žygiuojančioji kolona sustabdoma mažesniai poilsiui. O nuo 10 ligi 11.30 val. vykdoma bataliono postovio apsauga; užtvarų ir lauko sargybų statymas, bei keitimas ir ryšio organizavimas.

Postovio apsaugon skiriama viena šaulių kuopa iš A. Technikos mokyklos mokinių.

Neaktyvus dalyviai sudaro auditoriją, kuri stebi šio pratimo visą eigą. Mjr. Stankaitis aiškina uždavinį ir įsako užtvarų viršininkams ligi 10 val. 20 min. užimti skirtąsias vietas. Į užtvoras skiriama vienetai būrio sudėty. Užėmus skirtąsias pozicijas, įsakoma išstatyti lauko sargybas. Po penkių — septynių minučių, pasipylė laukais, tvarkaingai prisitaikant prie vietos daiktų, vienas paskui kitą, artėjimo rikiuotėje — vorelėje, vykdytojai-moksleiviai technikai.

Įsakius mjr. Stankaičiui, pirmos užtvoros viršininkas, j. ltn. Kudžma paleidžia į padanges baltą raketą. Parodoma auditorijai atsitraukimą lauko sargybos į užtvorą, kai priešui spaudžiant, nebeįstengia daugiau atsilaikyti.

Tvarkingas pranešimų siuntimas ir nupasakojimas žodžiu turinio stebina pratimo vadovą ir instruktorius. Pavyzdžiui, A. Technikos, 4 statybos kurso mokinys Bučinskas tiksliai nupasakojo priešų ir mūsų situaciją antros užtvoros viršininkui kpt. Salikui.

Skardus trimito balsas raizo padanges skelbdamas visiems dalyviams, kad šis pratimėlis baigtas. Bematant iš visų pusių suplaukia didžiulė masė dalyvių, ir štai pratimo vadovo padėjėjas kpt. Jonaitis trumpai paaiškina, kas buvo atlikta.

Po trumpo poilsio darbas tęsiamas toliau, ltn. Milaševičius aiškina naują uždavinį. Šio pratimo uždavinys — supažindinti moksleiviją praktiškai, kaip vykdomas perėjimas iš postovio į žygį, pats žygio vykdymas ir jo apsauga. Vykdo viena šaulių kuopa iš „Aušros“ berniukų gimnazijos, vadovaujant ltn. Milaševičiui.

Pasigirsta įsakymas ir pirmyn išeina vienas skyrius į žygio apsaugos priekinį patulį. Ryšį su užtvora palaiko du dviratininkai „aušrokai“. Į užtvorą išvyksta trys skyriai, iš kurių apsaugai siunčiama po du žvalgus į priekį, užpakalį ir į šonus. O viena grenadierų grandis vyksta kairėn slėniu, apsaugai iš kairės varžytos vietovės pusėn.

Ryšį su žygiuojančia užtvora ir branduoliu (batalionu) palaiko ryšio grandinė.

Priejus mišką žygis sustabdomas vienam momentui. Paaiškina, kad miške distancijos trumpinamos. Po kiek laiko vėl žygiuojama toliau mišku, o vėliau paneriu, kol priešakiniai žvalgai pranešė, kad pastebėtas priešas.

Pereinama į artėjimą. Darnus Jėzuitų gimnazijos būrio mokinių perbėgimas daro gerą įspūdį. Pakankamai arti priejus pasigirsta komanda „atakon — valio!“

Priešas nugalėtas, kelias žygiui laisvas! Su dainom žygiuoja visi į poilsio vietą. Atvykusi husarų pulko lauko virtuvė pakelia ir taip gerą dalyvių nuotaiką. Karšta kava, konservai, kareiviška duona, dainos bei linksmas klegesys daro stebuklas: kaip mat pranyksta nuovargis! Vėl visi gyvi, judrūs ir pasirengę žygiuoti toliau, Kauno link, kur teks uždėti atneštą iš lauko gėlių vainiką ant Nežniomojo Kareivio kapo.

Stebina moksleivius išmestas iš lėktuvo nedidelis parašiutas, prie kurio kabančioj skrynėj randa įdėtą karvelį. Bėgaliniai suinteresuoti lauko radio stočių veikimu, bei tiksliau aptarnavimu. O tanketės, kariškų telefonu veikimas lauke, bombų mėtymas, dūminė uždanga, važinėjimas tanketėse ir kitkas neišdildomai lieka mūsų jaunųjų pasiryžėlių — būsimųjų tėvynės gynėjų sąmonėje.

Į manevrą atsilankė įgulos viršininkas generolas Čaplikas, švietimo ministerijos atstovas, plk. Šarauskas ir kiti. Generolas Čaplikas ir šv. ministerijos atstovas pasakė kalbas, ragindami uoliai bendradarbiauti su kariuomene ir būti tikrais tėvynės sūnumis.

Po dviejų su puse valandų poilsis baigtas ir visa didžiulė masė jaunųjų pasiryžėlių su dainomis traukia Neries parkantėmis Kauno link prie Vytauto Didžiojo Muziejaus.

Atneštas lauko gėlių vainikas puošia Nežniomojo kario kapą. Pulkininkas Šarauskas padėkojo uoliams jaunuoliams už ištvermę. Pabrėžė kariškojo mokslo svarbą mokyklose; baigdamas, palinkėjo ir toliau būti ištvermingais ir giliai mylinčiais savo gražią tėvynę Lietuvą.

Po škilmingo parado su skambiom dainom, skirstosi patenkinti, saulės per dieną įdegti, kupini įvairiausių prisiminimų jaunuoliai į namus.

Pratimai praėjo visai sklandžiai ir entuziastingai. Įvestas karinis mokslas mokyklose duoda puikių vaisių. Ten kur dar nepersenausiai vyravo nepalanki nuotaika, šiandien jau matome ką kitą. Galinga patriotinio jausmo banga užliejo visus be išimties: ir mažiukus „ketvirtokus“ ir senius „aštuntokus“. Visų akyse spindi Tėvynės meilė.

J. ltn. Cininas

GIMNAZIJŲ MOKINIŲ MANEVRAI

Birželio 8 d. įvyko Utenos valdžios gimnazijos mokinių manevrai. Manevrams vadovavo gimnazijos karinio rengimo instruktorius ats. j. ltn. J. Žiurlys.

Moksleivių būrys gavo tokį uždavinį: 6 val. 10 min. sudaryti žygiuojančios į stabdomąsias kautynes 1-mos kuopos vyriausiąjį patulį ir priešakinę užtvorą. Būrys artėdamas sakytaja kryptimi į priešą, turi atmušti jo smulkias dalis ir, pasiekęs aukštumą, išstatyti postovio apsaugą. Išėties riba — pietinis Utenos dvaro pakraštys. Artėjimą pradėti 6 v. 30 m.

Uždavinio vykdymas. Būrys 6 val. 30 min. pradėjo vykdyti įsakymą. Patuliai susitvarkė, užėmė savo rajonus ir kryptis ir pradėjo slinkti į priekį. Vyriausias patulis su priešakine užtvora palaikė ryšius sutartiniais ženklais, ryšio žmonių ir dviratininkais.

Kiek pažygiavus, teko slėptis nuo priešų aviacijos. Dar toliau eidami, mūsų priešakiniai patuliai susidūrė su priešų žvalgų joga, kurią atmušė, ir su priešų patuliais, kuriuos paėmė į nelaisvę, teko susidurti su priešų kulkosvaidžiu. Priešakinė užtvora turėjo panaudoti sunkųjį kulkosvaidį. Priešų antpuolio aviacijai pasirodžius, teko slėptis ir maskuotis.

Pasiekus Wejeki aukštumą, po 3½ žygio valandų, slinkimą sustabdžius, buvo išstatyta postovio apsauga ir duota pusvalandis pailsėti.

Žygio ir postovio apsaugos metu, moksleiviai turėjo progos parodyti įgytąsias žinias, sumanumą ir iniciatyvą. Duotąjį uždavinį vykdė mielai, atsidėję ir pakelta nuotaika.

Atlikę uždavinį, grįžo puikiai nusiteikę atgal; tvarkingomis gretomis eidami, dainuodami kariškas dainas, jie sudomino Utenos visumenę ir patraukė paskui save didelį būrį žmonių.

Pilviškių valsč. pr. mok. mokiniai Tautos Vado garbei surengtoje šventėje (1935. VI. 16): 1. eisena per Pilviškių m.; 2. bendroji grupė. J. Jakšto foto

Birželio 14 d. įvyko Zarasų prof. Būgos valdžios aukštesniosios komercijos mokyklos mokinių lauko pratimai—manevrai.

Pratimui vadovavo gimnazijos karinio rengimo instruktorius ats. j. ltn. P. Vaisiūnas.

Pratimuse buvo atlikti šie veiksmai: žygis, postovis ir jo apsauga ir žvalgomąjo patrulio veiksmai. Ryšiai buvo palaidomi pėsčiais pasiuntiniais.

Vykdytojais — būrių vadais ir tarpininkais buvo paskirti vietos šaulių būrio atsargos karininkai.

Postovio apsauga buvo išstatyta be didesnių trūkumų. Žvalgomąjo patrulio veiksmų pratimą atliko veik vieni mokyklos mokiniai. Kiti manevrų dalyviai sudarė auditoriją.

Skyrininkas skyriui užduotį išaiškino gerai, žvalgantieji patruliai slinko gerai, branduolėlis vedamas buvo gerai, pritaikant jį prie vietos. Pasigirdus raudonųjų šūviams (manevriniais šoviniais) kai kurie patrulininkai staiga pasislėpė, kiek pakriko ir liovėsi priešą sekę. Šią klaidą pataisius, pratimas buvo tęsiamas toliau.

Patrulio v-kas, sutiktas raudonųjų šūviais, pamiršo skubiai parašyti pranešimą.

Žvalgomasis patrulis kitus savo veiksmus atliko patenkinamai.

Į pratimus atsilankė Zarasų apskr. viršininkas ir pasakė pratimams prakalbą.

Pratimų laisvolaikiais ir grįžtant rikiuotėje iš lauko į namus griežė policijos sporto klubo orkestras.

Birželio 8 d. įvyko Šiaulių valdžios berniukų gimnazijos mokinių lauko pratimai — manevrai.

Pratimui vadovavo mjr. Namajuška.

Pratimas pradėtas 8 d. 8 val. 30 min.

Mokiniai susirinko prie gimnazijos 7 val. 10 min.

Mokiniams kurie dalyvavo buvo duota visa apranga: kuprinė, katiliukas, 2 šovinynai, diržas, duonmaišis, šautuvas, durtuvas ir po 3 manevrinius šovinius kiekvienam, ir su 8 p. pulko orkestru nuvyko prie pulko, iš kur 8 val. 30 min. prasidėjo pratimas. Tuojuo iš vietos buvo išsiųsta žygio apsauga ir su apsauga žygiavo iki nurodytos apsaugos linijos. Paskui buvo išstatytos postovio apsauga: dvi postovio apsaugos užtvartos ir dvi lauko sargybos.

Priešui spaudžiant, lauko sargybos pasitraukė į (postovio apsaugos užtvartų liniją) pasipriešinimo ruožą, kada priešas jau buvo prisiartinęs iki atakos atstumo, pratimas buvo baigtas. Mokiniams įdomiausia buvo šaudyti manevriniais šoviniais. Įgulos viršininkas sekė pratimus nuo pradžios iki pabaigos. Sutrimitavus visi dalyviai sustojo ir nė vienas nebešaudė. Vėl sutrimitavus visi dalyviai susirinko vienon vieton, kur majoras Namajuška, pratimo vadovas, išnagrino pratimą ir nurodė mokiniams jų klaidas. Po to miškelyje buvo kareiviški pietūs.

Pratimas buvo atliktas gana gerai su noru ir pasiryžimu. Įgulos viršininkas pasakė mokiniams kalbą ir priėmė parada. Po parado orkestrui grojant, visi linksmi gerai nusiteikę paržygiavo namo.

S. N.

MAŽEIKIAI MANEVRUOJA

Birželio 6 d. septintoji ir aštuntoji klasė turėjo tradicinį šaudymą kovos šoviniais. Geriausiai šaudė aštuntos klasės K. Mozūraitis, išmušęs 36 taškus (iš 36 galimų), iš septintos — A. Jukna, išmušęs 35 taškus, J. Antanas, F. Daukantas ir A. Perminas, išmušę po 34 taškus. Į šaudymą taip pat buvo atsilankęs plk. ltn. Kaunas, kuris mokinius pagyrė už gerą šaudymą. Mokiniams šaudyti pabaigus, šaudė apylinkės šauliai, bet, tenka pažymėti, kad mokiniams vis tiek geriau sekėsi šaudyti, negu šauliams.

Birželio 13 d. įvyko tradiciniai mokinių manevrai, kuriuose dalyvavo V, VI, VII ir VIII klasės mokiniai. Mokiniams vadovavo vietos šaulių vadai. Manevruose buvo atvaizduotas žvalgomasis patrulis, jo slinkimas ir lauko sargybų gynimasis iki atsitraukimo. Po manevrų atskirų padalinių vadai nupasakojo manevrų eigą, o po jų kalbėjo kariško parengimo instruktorius kap. Mažylis ir plk. ltn. Kaunas. Manevrus, kaip pasakė plk. ltn. Kaunas, galima laikyti pušiau pasisekusiais. Mokiniai manevrais buvo labai patekinti.

IŠ PANEVĖŽIO PADANGĖS

Š. m. birželio 8 d. Panevėžio valstybinės vyrų gimnazijos karinio parengimo mokiniai 4-to p. L. K. Mindaugo pulko šaudykloje atliko tradicinį šaudymą kovos šoviniais. Atlikta du pratimai: 1) 100 mtr. gulom nuo atramos galvos žieduotas taikiny, šovinių sk. 3. Dalyvavo 5a, 5b, 6, 7 ir 8 klasės. 2) 150 mtr. gulom nuo rankos, žieduotas 24 ž. taikiny, šovinių sk. 5, individualiniams ir pereinamajam klasės prizui gauti. Antrame pratime dalyvavo 6, 7 ir 8 kl. I-mą prizą, skirtą divizijos štabo, laimėjo 7 kl. mok. T. Balkevičius, išmušęs 91 t. II-rą prizą skirtą pulko štabo laimėjo 8 kl. abiturientas Jonas Tilindis, išmušęs 84 t., III-ą prizą, skirtą gimnazijos, laimėjo 6 kl. mok. Vytautas Slavinskas, išmušęs 78 t.

Pereinamąjį prizą laimėjo 7-ji klasė, kuris pagal nustatytas tam prizui laimėti taisykles, 7-jai klasei laimėjus tą prizą antrą kartą iš eilės, perėjo jos nuosavybėn. Birželio 13 d., dalyvaujant Panevėžio komendantui ir gimnazijos pedagogams, laimėjusiems iškilmingai įteikti prizai. Prizus įteikė gimnazijos direktorius prof. Elisonas.

Šalavijas

MOKINIŲ MANEVRAI

Birželio 14 d. Linkuvos gimnazijos mokiniai atliko kariškus pratimus lauke. Penktoji ir septintoji klasė buvo užėmusios Voronėlių kaimą ir paskui traukėsi, nes juos stūmė, išlindę iš miško šeštakai. Pratimų laiku kolkosvaidžių pavaidavimui buvo vartojamos tarkšlės. Manevrus visos klasės atliko gerai. Karalius teoretiškai supažindino su kautynių mokslu. Reikia pažymėti, kad mokiniai manevrus labai mėgsta, nes po manevrų skambėjo laukai nuo kariškų dainų ir mokiniai nenuvargo.

Svyrūnas

*Tas menkas atsargos karys,
kurio nelanko savaitraštis »Karys«*

Atsarginis J. Bakanas

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Mirė.

1. Gegužės mėn. 30 d. Tauragės apskr. ligoninėje plaučių uždegimu mirė 7 pėst. Ž. k. Butegeidžio pulko jaun. kareivis Petras Miciūnas, kilęs iš Biržų apskr. ir m. Velionis palaidotas Tauragės katalikų parapijos kapinėse.

2. Birželio mėn. 5 d. Šilutės apskr. ligoninėje plaučių uždegimu mirė 7 pėst. Ž. k. Butegeidžio pulko eilinis Pranas Filipavičius, kilęs iš Trakų apskr., Žaslių val., Kmitų k. Velionis palaidotas Ž. Naumiesčio katalikų parapijos kapinėse.

3. Birželio mėn. 8 d. Klaipėdos miesto ligoninėje smegenų plėvių uždegimu mirė 6 pėst. P. k. Margio pulko jaun. kareivis Stasys Grigaitis, kilęs iš Kretingos apskr., Kulių val., Luknėnų k. Velionis palaidotas Klaipėdos miesto kapinėse.

4. Birželio mėn. 8 d. Tauragės apskr. ligoninėje mirė 4 artilerijos pulko jaun. kareivis Jonas Montvydas, kilęs iš Tauragės apskr., Švėkšnos val., Vainių k. Velionis palaidotas Švėkšnos parapijos kapinėse.

7 P. Ž. K. BUTEGEIDŽIO PULKUI 16 METŲ

Šiais metais liepos 1 d. sukanka 16 metų, kai Kauno komendantūra perpildyta didelio savanorių skaičiaus pasivadinu Kauno batalionu, kuris tais pačiais metais lapkričio 8 d. jau buvo pavadintas 7 pėst. pulku, o nuo 1920 m. sausio 9 d. Valstybės Prezidentas Kariuomenei įsakymu 217 Nr. 1 § 7 pėst. pulką leido vadintis 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulku. Kad pulkas šio vardo yra vertas, įrodė su Lietuvos priešais savo kautynėse, kurių sėkmingi žygiai jau visiems yra žinoma iš ankstyvesnių „Kary“ ir kitose laikraščiuose aprašymų. Be to, pulko didvyriškumą patvirtina ir Vyties Kryžiaus vėliava, kuria Prezidentas Antanas Smetona savo aktu 564 Nr. už didvyriškai pasižymėjusį kovose su Lietuvos priešais 1920 m. ties Širvintais ir Giedraičiais pulką apdovanojo.

Per visą savo gyvavimą pulkas yra stovėjęs 37 vietose, o 1934 m. balandžio 30 d. persikėlė į 38-tą, į Tauragę. Čia pulkas atvyko į naujas, neįrengtas kareivines, visą savo Klaipėdoje įsigytą inventorių palikęs 6 pėst. pulkui. Taigi pulkas, kaip ir anais Nepriklausomybės kovose laikais atžygiavęs į naują vietą, taip ir čia Tauragėje pradėjo tvarkytis vien iš savo išgalės ir dabar kareivinių vidaus ir rajono sutvarkymas beveik nesisikiria nuo pirmąsio sutvarkymo.

Be to, pulkas jau spėjo Tauragiečių tarpe įsigyti simpatijos. Dabar pulkui švenčiant kokią šventę, švenčia ją kartu ir Tauragės visuomenė, o pulkas už tai atsilygindamas švenčia jos tautiškas šventes. Ypač pulkas su visuomene glaudžiai pradėjo bendrauti nuo kariuomenės su visuomene susiartinimo šventės, kada karys ir žemaitis pasižadėjo gyventi vienybėje ir meilėje, siekdami bendrą tautos tikslą.

Dabar liepos 1 d. 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulkas švenčia 16 metų savo gyvavimo sukaktį. Žinau, per šią šventę į pulko rajoną suplauks minios žmonių, išsirikiuos kariuomenės dalys, plevėsuos organizacijų vėliavos ir visi kartu džiaugsis tautos laisve, laisvąja Lietuva. Per iškilmes sūnus karys regės savo tėvą, motiną, o tėvai gėrėsis sūnumi kariu. Tačiau ne visi taip galės gėrėtis savaisiais. Bus tokių baltais plaukais senelių, kuriems šios šventės prisiminimas išspaus ne vieną gailėsio ir ilgesio ašarą, nes karių eilėse jie nematys savo vienintelio sūnaus, savo brangaus brolio. Jie, jau 16 metų, kai savo gyvybės kraują išliejo ant tėvynės aukuro.

V. p. Grigalavičius

SENI KAREIVIAI MIKLINASI POLIGONO ŽYGIUI

Š. m. birželio 5 d. 1 p. pulko seni kareiviai atliko 30 km. žygį. Jo metu visi kareiviai jautėsi gerai. Pro kaimus einant dainuotos dainos. Paržygiuojančius kareivius sutiko div. vadas gen. ltn. Tamašauskas. Jokių nusiskundimų jam nepareiškė. Į kareivines sugrįžo su galinga daina.

JAUNI KAREIVIAI MĖGSTA ŽYGIUS.

Š. m. birželio 11–15 d. 1 p. pulko jauni kareiviai atliko 16 km žygį. Kareiviai buvo labai gerai nusiteikę ir žygiuodami linksmi dainavo. Iš pasikalbėjimų patyriau, kad jauniems kareiviams žygiuoti esą smagiau ir linksmiau negu rikiuotės pamokos.

f

UŽ DRĄSŲ ŽYGI APDOVANOTAS

D.L.K. GEDIMINO ORDINO 3-jo LAIPSNIO MEDALIU

Š. m. birželio 15 d. husarų pulko vadas, išsirikiavusiam pulkui, pasakė kalbą, kurioj pažymėjo drąsą ryšių komandos vyr. pusk. Šimkaus, Bronio, suimant žmogžudį.

Vyr. pusk. Šimkus

Vyr. pusk. Šimkus ėjo tarnybos pareigas, buvo budėtojo padėjėjas. Jis patikrinęs centrinę, ėjo puskarininkių ramovės kryptimi pusryčiauti. Netoli ramovės pamatė bestovinius ir bešaukiančius žmones. Priešęs arčiau, sužinojo, kad ką tik įvyko tragedija: sūnus trim šuviais iš pistolietai užmušė savo tėvą ir pabėgo. Nors susirinkusių buvo daug ir visi matė kuria kryptimi bėgo plėšikas — žmogžudys, tačiau nė vienas neišdrįso pasivyti ir suimti. Vyr. pusk. tuoj susiorientavo, pavijo plėšiką, nuginklavo ir pristatė policijai.

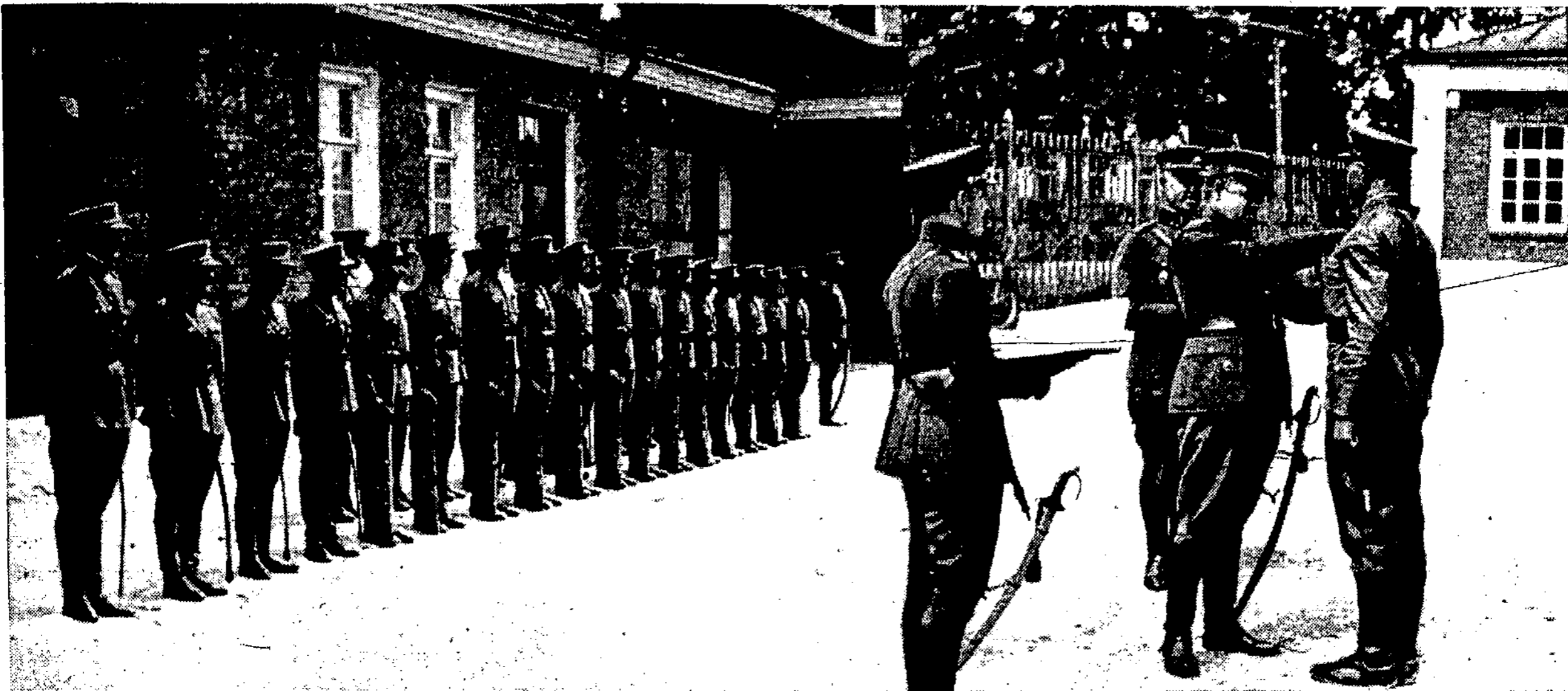
Už drąsumą ir orientaciją kritiškame momente Valstybės Prezidentas apdovanojo ryšių komandos vyr. pusk. Šimkų Bronių, Didžiojo Lietuvos kun. Gedimino ordino medaliu, 3-ju laipsniu.

Pulko vadas segdamas medalių palinkėjo vyr. pusk. Šimkui būti gyvu pavyzdžiu visam husarų pulkui kaip tarnyboje, taip ir privačiame gyvenime.

J. Cininas

„IŠMOKOT GINKLĄ VARTOTI TAM, KAD PRIEŠAS KOJOS NEDRĪSTŲ KELTI Į MŪSŲ TĖVIŠKĘ!“

Šių metų birželio 12 d. Šarvuočių Rinktinė sulaukė specialistų-šarvuočių kulkosvaidininkų laidos. Mokomajame būryje jaučiama švenčių nuotaika. Mokomiečiai džiaugiasi paibaigę mokslą. Malonu žiūrėti į išrikiuotus, paruoštus kovos mašinų aptarnautojus. Kiekvienam iš akių žėri pasitikėjimas savim, drąsa ir tvirtas pasiryžimas. Kiekvienas jų žino, kad tarnyba nelengva ir atsakominga; tik drąsus, sąmoningas, gerai paruoštas šarvuočių kulkosvaidininkas gerai galės atlikti skirtą uždavinį. Rinktinės vadas savo kalboje pabrėžė: „Išmokote ginklą vartoti tam, kad priešas kojos nedrįstų kelti

Šarvuočių rinktinės mokomojo būrio išleistuvės: 1. naujieji šarvuočių kulkosvaidininkai, 2. geriausiai baigusiam šarvuočių rinktinės mok. būrį j. pusk. Rudokui rinktinės vadas prisega laikrodį. Permimo foto

į mūsų tėviškę!“ Priešas nedrįs kojos kelti, jei matys, kad mes visam kam pasiruošę.

Geriausiai baigęs mokmąjį būrį —eil. Rudokas gavo dovaną (sidabrinį laikrodį) ir pakeltas į j. p. laipsnį. Labai gerai baigęs — eil. Griniukas irgi gavo dovaną (gerą laikrodį) ir pakeltas į j. p. laipsnį. Gerai baigę — pakelti į grandinio laipsnį. „Ačiū už tarnybą“! suskambėjo Rinktinės Vado balsas, o galingas „tėvynės labui“ vis kartodamasis nuaidėjo per seną ažuolyną. Gavę dovanas ir atestatus, mokomiečiai kartu su Rinktinės Vadu ir karininkais, pavalgę paskutinį kartą sav valgykloje pietus. Dabar jie bus išskirstyti į dalinius, kur dar tobulins ir gilins savo žinias.

„Neužmiršk kulkosvaidininke, kad nuo tavo pasiruošimo, nuo tavo sugebėjimo pareina laimėjimas. Jei busi nepasiruošęs, žūsi pats, pražudysi mašiną, ir kautynės bus pralaimėtos. Todėl nepasitenkink gautomis žiniomis, bet jas nuolat gilink ir tobulink“.

V. P.

RADIO PAMOKOS ATSARGINIAMS

9 p. L. K. Vytenio p. ryšių k-doj prieš paleidžiant senus kareivius būdavo surengiamos kelios radio pamokos: kaip pagaminti paprasčiausią detektorinį radio imtuvą, įrengti anteną ir kitkas būtinausia žinoti įrengiant imtuvą. Pamokos būdavo tik teoretinės, nes praktiškai įvykdyti atrodė kaip ir neįmanoma. Bet čia daug galvoti neteko. Kai buvo apskaičiuota ir pranešta, kad pačiam gaminantis detektorinis imtuvelis kaštuoja nuo 8—12 litų (kaina be ausinių), tuoj atsirado daug bebaigiančių tarnauti kareivių, norinčių imtuvus pasigaminti kariuomenėj. Ltn. Juškauskio vadovaujami tuoj ėmėsi darbo. Pažymėtina, kad imtuvus gaminosi iš savo kareiviškos algos santaupų.

V. A. Šimkevičius

9 p. p. kareiviai, pasidirbę sau detektorinių imtuvėlių

GRAŽŪS DARBO VAISIAI

Birželio 21 d. 2 p. D.L.K. Algirdo pulko mokomosios kuopos mokiniai baigė egzaminus. Mokomiečiai visą laiką domėjosi kariškuoju mokslu, gerai tarpusavy sugyveno ir susiklausė. Darbo vaisiai puikūs. 5 išlaikė labai gerai, didesnioji kuopos dalis išlaikė gerai ir likusieji patenkinamai.

Pirmuoju baigė 4 kuopos eil. Vaitkus Pranas, antruoju 2 kulk. kuopos eil. Būtenas Vladas ir trečiuoju mokomosios kuopos eilinis Burba Adolfas. Pirmuoju baigęs apdovanotas gražiu ir vertingu laikrodžiu ir visi penki išlaikė labai gerai pakelti į grandinius. Neišlaikė tik 2 ir neprileista prie egzaminų 4.

Prikomandiruoti iš karo aviacijos išeiti mokomosios kuop. kursą egzaminus išlaikė visi. Pažymiu labai gerai 4 ir likusieji gerai. Iš jų tarpo pirmuoju baigė Sendžikas Vincas per egzaminus gavęs iš visų dalykų dešimtukus.

Pažymėtina, jog ši mokomosios kuopos laida labai gražiai dainuodavo įvairias kariškas dainas. Daug kartų koncertavo radiofone

Jonas Kęsg.

2. ULONŲ L.D. KUN. BIRUTĖS PULKO RAITŪJŲ RUNGTYNĖS

2 ulonų L. A. kun. Birutės pulke, birželio 16 d. įvyko antros eilinės raitųjų rungtynės, kuriose dalyvavo 53 raiteliai. I jojimas būtiniosios tarnybos puskarininkių ir ulonų, 8 kliūtys, aukštis iki 1 m. plotis iki 1,5 m., distancija 500 m. Laimėjo: 1 vietą j. p. Migauskas per 50 sek., 2 vietą ulonas Augūnas per 51,5 sek. ir 3 vietą grd. Gražulis per 51,5 sek.

II jojimas karininkų su jaunais arkliais kliūtys ir distancija tokia pat kaip V jojime. Laimėjo: 1 vietą j. ltn. Vosylis per 50,8 sek., 2 vietą kpt. Bajerčius per 51,8 sek. ir 3 vietą ltn. Staniškis per 53 sek.

III jojimas likt. vach. ir puskr. 10 kliūčių, aukštis 1,15 m. plotis 1,7 m. distancija 650 m. Laimėjo: 1 vietą vach. Načajus per 54,3 sek., 2 vietą v. p. Petrauskas per 59,5 sek. ir 3 vietą vach. Ryga per 59,6 sek.

IV jojimas karininkų su senais arkliais kliūtys ir distancija tokia pat, tik aukštis 1,25 m. plotis iki 2 m. Laimėjo: 1 vietą j. ltn. Augutis per 61,3 sek., 2 vietą j. ltn. Pakalniškis per 64 sek. ir 3 vietą j. ltn. perbelis per 60,8 sek., bet metė vieną kliūtį. Po rungtynių kavalerijos v-kas, laimėjusiems įteikė dovanas. Apskritai rungtynės praėjo tvarkingai.

A. Š.

VIENA DIENA PIONIERIŲ DARŽELY

Kasdieną jauni pionieriai iš savo specialybės išmoksta ką nors naujo. Penktadienis. Oras gražus. Iš pat ryto 2-ro jaunų kareivių kuopa eina į savo darželį. Paskirsto grupėms, ir pradeda tiltų statybą. Vieni daro polinį, kiti pontoninį tiltą. Trečia grupė dar keltą. Grupėse darbas dar labiau detalizuojamas. Darbas užverda. Neveltui sakoma: kitos ginklų rūšys lieja kraują, pionieriai — prakaitą. O čia saulė kepintė kepina! Bet vieno prakaito neužtenka. Reikia įgudimo ir teoretinių žinių. Pav. seni pionieriai pontonio tilto per valan-

dą nutiesia 60 m. Mes tą distanciją atlikom maždaug per 2 val. Patogi persikėlimo priemonė yra keltas su inkaru. Pa-statoma labai greit, reikalauja nedaug aptarnaujamos jėgos, o gali per Nemuną per 5 min. perkelti 60—80 karių.

J. k. V. Trumpa

4 P. P. LIKT. PUSK. RAMOVĖS KNYGYNĖLIUI DOVANA

Išvykdamas iš pulko, pulko vadas gen. št. plk. Grigana-vičius dovanojo likt. pusk. ramovės knygynėliui per 20 kny-gų ir įvairių žurnalų. Visos dovanotos knygos yra kariško turinio. Ši dovana nedidelį knygynėlį, o ypač nežymų kary-bos skyrių, labai praturtino. Už dovaną buvusiam pulko va-dui likt. puskarininkiai nuoširdžiai dėkoja.

Virš. Markelis

1 P. P. AUKOJA GINKLŲ FONDUI

Pirmosios kuopos jauni kareiviai, sužinoję, kad visam krašte dedamos aukos ginklų fondui, nutarė ir patys nors mažomis aukomis prisidėti prie to gražaus sumanymo. Gavę pirmąją algą beveik visi paskyrė po mažą dalį tam tikslui — ir taip buvo sudėta (kartu su kadru) per 25 litus. Ji per štabą pasiūsta fondo komitetui.

Elm.

GERAI ŠAUDO

Š. m. birželio 3—8 d. 1 p. pulko seni kareiviai atliko 3 kautynių šaudymo pratimą iš šautuvų. 6 kuopos gerai įvykdė sąlygas net 96%, o kitos kuopos — keliais%% mažiau. To-kius kautynių šaudymus kareiviai labai mėgsta ir stengiasi kuo geriau atlikti. Tai matyti jau iš to, kad tolimesnieji šaudy-mai duoda vis geresnius rezultatus (I—90%, III — 96%).

ATBUNDA 1 P. PULKO STOVYKLA PIVONIJOJE

Nuo š. m. birželio 14 d. Pivonijos miške statomos pala-pinės 1 p. pulko III batalionui, kuris dėl remanto nuo š. m. 17—19 d. išvyksta ten stovyklauti.

Kareiviai labai džiaugiasi ir laukia tos dienos, kada va-dai juos išveš iš dulkėto miesto į senai pamiltą kurortą, kuris dabar jau puošiasi gražiomis palapinių eilėmis.

J. v. ltn. V. Urbutis

KUR NUVEDĖ BLOGI ĮPROČIAI

Pereitų metų rudenį į 1 p. pulką atvyko jaunas vyras S. atlikti karinę prievolę su šiais įpročiais: smarkiai rūkė, mėgo kity smulkius daiktus pasisavinti ir net įsigerti. Jis mėgino tuos savo įpročius ir čia kartoti. Kartą pražuvo vienam ka-reiviui tabokas, kitam peilis. Buvo darytas tardymas, ieško-ta, bet veltui. Netrukus dingo vienam keliolika litų. Tą mo-mentą jaunas kareivis S. jau buvo išvykęs į miestą. Ten jis susirado nepažįstamų piliečių ir su jais girtuokliavo, paleistu-vavo, net susimušo, buvo sužeistas ir užsikrėtė lytinė liga.

Pagaliau atsidūrė karo ligoninėje, iš kurios grįžo suny-kęs. Bet čia vėl papildė vagystę ir buvo susektas ir atiduotas pulko teismui, kuris nuteisė jauną kareivį S. 4 mėn. karo kalėjimo.

KARIAI LANKO SUSIPRATUSIŲ KLAIPĖDIŠKIŲ PRAMOGAS

Macikų dvaras. 3-čios atskiros pėstininkų kuopos kariai, kiek teko pastebėti, kada tiktai leidžia sąlygos, lanko jauna-lietūvių, šaulių, santariečių vakarus su vaidinimais, prakal-bomis, dainomis ir šokiais. Taip pat labai miėlai laukia at-vykstant teatro, kuris čia užklysta tiktai per mėnesį vieną kartą.

Alk. Valaitis

Kaune iš didesnių gaisrų pažymėtini: birželio 6 d. šančiuose XX Kranto g. Nr. 12, kur sudegė 4 metų vaikas — šaulio ugniagesio Kazlauskio sūnus. Gaisrą gesinti padėjo civil. ugniagesiams Pion. bataliono, 3 art. pulko ir 2 pėst. pulko komandos. Birželio 8 d. degė pirtis Kapsų gatvėje. Gesinti padėjo karo policijos mokyklos ugniagesiai.

Apdovanojimai. Lietuvos ugniagesių organizacijų są-jungos garbės ženklais už nuopelnus ugniagesybai apdovā-noti: „Artimui Pagalbon“ I laipsnio — karo butų viršininkas plk. inž. J. Barzda-Bradauskas; III laipsnio — 9 pėst. pulko ugn. k-dos v-kas ltn. K. Gudynas ir Geležink. kuopos ugn. k-dos v-ko pad. ltn. J. Virškevičius; meda-liais — 3 art. pulko ugn. k-dos likt. vyr. pusk. I. Girdzi-jauskas ir 5 pėst. pulko ugn. k-dos eil. B. Zubavičius; pavyz-dingos tarnybos ženklais: už XXV met. — kr. ugn. ins-pektorius mjr. A. Ružancovas, už X met. 1 pėst. pulko ugn. k-dos v-ko pad. kapelmeisteris S. Kulikauskas.

BUDRŪS 9 P. P. UGNIAGESIAI

Marijampolė, birželio 16 d. vidudienį Dariaus-Girėno gatvėj užsidegė didžiulis gyvenamasis namas. Išgirde apie gaisro pavojų, 9 p. ugniagesiai nepaprastai greit atvyko į gaisrą ir skubiai pradėjo gesinti. Greitai buvo išneštas visas turtas ir, vos tik stogui nudegus, gaisras buvo likviduotas. Ir tik 9 p. ugniagesių komandos dėka buvo išvengta didesnio gaisro, nes miesto ugniagesiai, beveik visi buvo išvykę į provin-ciją.

Būsimasis kareivėlis

6 PĖST. PULKAS — 7 PULKAS 3:2 (2:1)

Birželio 22 d. 7 pėst. pulko aikštėje buvo draugiškos fut-bolo rungtynės tarp 6 p. ir 7 p. pulkų futbolo komandų; laimėjo 6 pėst. pulkas 3:2.

Butegeidininkai šių rungtynių lauke atsidėję, nes 6 p. p. futbolo komandą sudaro beveik visi KSS lygos žaidėjai, kaip Vilimavičiai 1 ir 3, Normantas — KSS pasididžiavimas, Kud-rickas — nepamainomas KSS bekas, Igorinas ir kiti. Taigi iš tokios prityrusios komandos 7 p. pulko komanda galėjo laukti nedaugiau, kaip pasimokyti, apie išlošimą, nebuvo ko nė galvoti. Tačiau pasirodė, kad 7 p. pulko futbolo komanda nėra nestipri, nes pirmam puslaiky 6 p. pulkas tik savo pri-tyrusių žaidėjų ir puolėjų puikių kombinacijų dėka teistengė savo naudai laimėti 2:1. Antram puslaiky 6 pėst. žaidė prieš vėją, gal būt, dėl to ir žaidimas buvo vienodas. Bendrai pasa-kius, 7 p. pulko futbolo komanda yra stiprus kevalas, prieš kurį 6 p. pulkas galėjo ir pralaimėti. Pirmam puslaiky tik sa-vo gero vartininko dėka išvengė katastrofos. A. G.

MINDAUGININKAI PAMĖGO FUTBOLĄ

4 p. L. K. Mindaugo pulko veik kiekviena kuopa įsigijo kamuolį (kitos net po du ir po tris) ir per sporto valandas bei laisvu laiku žaidžia futbolą, krepšiasvdydį ir rezervą. La-biausiai yra susidomėję ir daugiausia lošia futbolą, ypač jauni kareiviai. Jauni kareiviai futbolistai tikisi neblogiau žaisti kaip ir senieji jų ginklo draugai šiomis dienomis išvyksta į atsargą.

J. ltn. Aižinio pastangomis ir rūpesčiu susidarė P.I.F.K. — „Šaulys“ (Panevėžio igulos futbolo komanda), kuri run-gėsi su Ukmergės „Šauliu“, ir su šiaulių „Sakalu“ (2:2). To-liau treniruojama komanda dar daugiau sustiprės ir prieš vietines futbolo komandas „Makabi“, „Maistą“ ir lenkus yra pasiryžus nė vienų rungtynių nepralošti. A. B.

POLIGONO KOMENDANTŪRA — JONAVOS JSO 4:0 (2:0)

Birželio 16 d. poligono futbolo aikštėje rungėsi poligono komendantūros ir Jonavos jaunalietuvių futbolo komandos. Rungtynes užtarnautai laimėjo komendantūros komanda 4:0. Be to, tenka pažymėti, kad rungtynės stovyklaujantiems ka-riams ir apylinkės gyventojams buvo didelė pramoga: tai pa-rodė gausus žiūrovų atsilankymas. V. p. Preibys

7 P. P. B-NAS SPORTUOJA

Beveik kas sekmadienis Naumiestyje įvyksta futbolo rungtynės. B-nas turi ganę gerų žaidėjų, kuriems teko daug ištvermės pakelti, žaidžiant su tvirtomis k-mis. Š. m. birže-lio 16 d. bataliono komanda rungėsi su Kretingos „Žemai-čiu“ (ŠSKŽ), kurios baigėsi 7:0 b-no naudai.

V. s. p. A. Žulpa

9 P. P. — ŠAULYS 6:1 (3:1)

Birželio 16 d. 9 p. p. aikštėj vėl susitinka revanšo rung-tynėse 9 p. ir Marij. šaulys. Pulko komanda pasiryžusi atsi-lyginti už pirmąją pralaimėjimą 4:2, o šaulys nenori pasi-duoti. Rungtynės prasideda smarkiu tempu. Po keleto minu-čių šaulys muša pirmą ir paskutinį savo naudai golą. Pulkas tuojau išlygina ir žaidimo iniciatyvą paima į savo rankas. Dar krinta du golai į šaulio vartus ir kėlinys baigiasi 3:1. Antrą kė-linį šaulys kovoja ryžtingai, bet veltui. Šiam kėlinyje krinta dar 3 golai. 9 p. naudai ir rungtynės baigiamos 6:1 pulko nau-dai. Šaulio komandoj žaidė 3 LGSF LL žaidėjai. 9 p. komandoj žaidė keletas kariūnų, kurie atlieka 9 p. stažą. Rungtynės buvo labai įdomios. Publiikos pilna aikštė.

Būsimasis kareivėlis

2-AS ARTILERIJOS PULKAS — KĖDAINIŲ J.S.O. — 5:0 (2:0)

Šių metų birželio 23 d. įvyko draugiškos futbolo rungtynės tarp pulko ir vietos J.S.O. komandų, kurios prie didesnės pulko komandos persvaros baigėsi 5:0 pulko naudai. Pažymėtina, kad pulko komandoje žaidžia tik vienas liktinis, kiti gi žaidėjai yra būtiniosios tarnybos kariai. J. Š.

LIETUVA — ESTIJA 2:2 (1:0)

Birželio 18 d. Taline buvo sužaistos septynioliktos tarpvalstybinės futbolo rungtynės Lietuvą — Estiją. Po didelio nepasisekimo prieš latvius, laimėjimo, reikia prisipažinti, nebuvo per daug tikėtasi, nors visi save ramino, kad su latviais nesiseka ir geriau mūsiškiams žaidžiant. Tai iš dalies ir pasitvirtino. Rinktinė beveik tokios pat sudėties prieš neblogesnę už latvius rinktinę baigė lygiomis ir nedaug tetrūko iki laimėjimo, ir estai visas rungtynes turėjo lyginti rezultata. Pirmas puslaikis prie geresnio mūsiškių žaidimo baigėsi 1:0 Lietuvos naudai. Golą įmušė Kersnauskas (MSK), Sabaliauskui (Š.Š.Kovas) gerai padavus.

Antram puslaiky estai rezultata išlygina, bet Bužinskas (įėjęs vieton silpnai žaidusio Sabaliausko) rezultata pakelia iki 2:1. Atrodė, kad rinktinė laimės, bet estai sugebėjo baigti broliškai — 2:2.

Reikia pažymėti, kad rungtynės praėjo kiek šiurkštokai, bet piktos valios, kaip būna su latviais, nebuvo nė iš vienos pusės. Į rungtynes atsilankė ir kalbą pasakė estų ministeris pirmininkas.

KAUNAS — NARVA 5:2 (4:1)

Rytojaus dieną, visai po mažo poilsio palyginus su sunkia kova, buvo sužaistos pirmą kartą tarp miestinės rungtynės Narva — Kaunas. Mūsiškius atstovavo faktiškai ta pati rinktinė, o estus jaunoji Estijos futbolo karta. Kauniečiai buvo kur kas geresni ir pirmą puslaikį išvystę gerą žaidimą, jį baigė net 4:1 savo naudai. Antram gi puslaiky kiek atlyžo ir jį baigė lygiomis — 1:1.

BUDEJOVICE — Š.Š. KOVAS 1:0 (0:0)

Birželio 24 d. atvykusi garsi profesionalų čekoslovakų futbolo komanda Budejovice žaidė pirmas rungtynes prieš Š.Š.Kovą ir laimėjo vos 1:0. Kovas išėjo be nuolatinio savo vartininko kariūno Jankausko, o jį vykusiai pakeitė žemesnės komandos žaidėjas Žukauskas. Pirmas puslaikis praėjo lygiomis. Sviedinys ilgiau kieno nors pusėje nepasilikdavo, bet nuolat keliaudavo nuo vienu vartų prie antrų. Puslaikis ir baigėsi tik keliavimais, nes svečiai ir mūsiškiai nesugebėjo įmušti golo.

Antro puslaikio jau pati pradžia rodo, kad čekai imsis darbo. Ir tikrai — jie visą, su mažomis išimtimis, puslaikį dominavo ir dažnai Kovo vartus statė į pavojų. 15 min. svečių pusiau d. puolėjas tolimu smūgiu įmuša vienintelį golą. Ir toliau jie lankosi prie vartų, bet geras gynimas visas kombinacijas ardo. Prieš pat galą ir svečiai ir mūsiškiai neišnaudojo gerų progų.

Tenka pažymėti, kad čekai tik tokios pergalės ir buvo verti. Teisėjas Janulevičius nebuvo visiškai be priekaištų. Oras labai tvankus ir saulėtas. Raugtynių žiūrėjo ir Čekoslovakijos pasiuntinys Lietuvoje.

Jauniems mūsų bibliotekų lankytojams

Jaunieji kareiviai, jūsų mokymas jau gerokai įpusėjo. Per tą laiką jau šiek tiek susipažinta su mūsų kariškojo gyvenimo bendra tvarka, statutais ir kai kuriais praktiškais lauko užsiėmimais. Todėl netenka abejoti, kad dabar ir atliekamo laiko daugiau turite, negu anksčiau, o kai kada, gal būt, truputį ir nuobodžiaujate.

Viena iš naudingiausių atliekamam laikui sunaudoti priemonių yra gerų knygų skaitymas, nes tik knygų skaitymas žmogų vispusiškai lavina ir auklėja. Neužtenka mums kariuomenėje vien tik „iškalti“ sausius statutų paragrafus ir jais pasitenkinti. Kiekvienas turime stengtis šias statutų žinias dar papildyti ir atitinkamai pagrįsti dorais, moraliais ir nuširdžiais tėvynės meilės bei kilnaus karžiogiškumo pagrindais. O šių pagrindų mes rasime ne kur kitur, bet tik geros valios senesniuose savo drauguose ir atitinkamo turinio knygose. Tad, vyrai, turėdami bent valandėlę laiko neleiskite jo veltui. Kiekvienoje mūsų dalyje yra kareivių bibliotekos. Knygos visose mūsų dalyse yra sutvarkytos viena ir ta pačia tvarka, todėl jų pasirinkimas beveik visur vienodas. Kad skaitytojais lengviau galėtų pasirinkti, jos yra suskirstytos tam tikrais skyriais.

Skyriai yra šie:

0. Bendro turinio veikalų ir bibliografijos;
1. Filosofijos;
2. Tikybos;
3. Visuomenės mokslų ir teisės;
4. Kalbotyros;
5. Gamtos mokslų ir matematikos;
6. Pritaikomųjų mokslų;
7. Meno;
8. Literatūros ir
9. Istorijos bei geografijos.

Todėl kiekvienas skaitytojas šių skyrių pagalba iš įvairiais būdais sudarytų katalogų visuomet gali pasirinkti tokią knygą, kokią tik jis nori. Tačiau jeigu kartais pats skaitytojas knygos pasirinkti nesugeba, tai jam visuomet turi padėti ir, be abejo, padeda bibliotekininkas. Bet vis dėlto bibliotekininkui bei patiems skaitytojams yra daug geriau, kad jie jau iš anksto yra susipažinę su įvairių knygų pasirinkimu, jų suskirstymu bei kita bibliotekos tvarka. Tuomet bibliotekininkas gali greičiau ir daugiau patenkinti savo skaitytojų.

Mūsų bibliotekose dažniausiai knygoms pasirinkti yra sudaryti specialūs kortelių katalogai. Tie katalogai sudėti aukščiau minėtų skyrių eilės tvarkoje tam tikruose kartotekų (specialių bibliotekoms staliukų) stalčiuose arba šiaip dėžutėse. Tose kortelėse yra surašytos pačios svarbiausios apie knygą žinios, būtent: šifras (skyrius), autorius, knygos pavadinimas, kelinta laida, kas išleido, išleidimo vieta ir metai, puslapių skaičius ir kaina. Pasirinkus knygą reikalinga pasižymėti tik kortelės kairiajame kampe trupmeniškai pažymėtąjį numerį-šifrą. Šio numerio skaitiklis reiškia skyrių, o vardiklis to skyriaus knygos eilės numerį. Pav., jeigu bus parašyta — 3/125, tai reikia perskaityti šitaip: „trečio skyriaus šimtas dvidešimt penki“ ir t. t.

Jeigu kortelinio katalogo kortelės nesuvarstytos, tai pasirinktos knygos kortelę reikia išimti iš dėžutės ar stalčiaus ir paduoti bibliotekininkui. Visuomet praktiškiau, kai išimtos į apyvertą knygos kortelę bibliotekorius padeda kur nors nuošaliai, kol knyga vėl sugrįžta į biblioteką. Priešingai, palikus kortelę jos nuolatinėje vietoje, dažnai atsitinka taip, kad kitas skaitytojas vėl pasirenka tą pačią knygą, kurios jau bibliotekoje nėra, o kitos tuo tarpu pasirinkęs taip pat neturi.

Taip pat dar gali pasitaikyti ir tokių atsitikimų, kai skaitytojui norimos skaityti knygos pavadinimas arba autorius yra žinomas. Tuomet jam pačiam knygos ieškoti nereikia; užtenka tik pasakyti bibliotekininkui teisingą tos knygos pavadinimą arba jos autorių. Tokį pareikalavimą gerai sutvarkytoje bibliotekoje bibliotekininkas gali išpildyti maždaug per vieną minutę.

Dar vienas ir labai svarbus dalykas, t. y. paimtų skaityti knygų užlaikymas ir jų gražinimas. Paimtas iš bibliotekos knygas visuomet reikalinga užlaikyti taip, kaip ir visą kitą valstybinį turtą. Neleistina knygoje rašinėti, lankstyti jos lapų arba šiaip daryti kitų kokių pažymėjimų bei labai dažnai pasitaikančių su nagais braižymų. Gavus iš bibliotekos knygas visuomet reikalinga aplenkti švairiu popieriu, kad nesusitėtų ir nesusidrasėtų ant nugarėlių užklijuotosios etiketės. Taip pat neleistina paimtą iš bibliotekos knygą ilgai laikyti pas save. Visuomet reikia stengtis kiek galima greičiau perskaityti ir perskačius vėl ją sugrąžinti atgal į biblioteką. O kiekvieno rūpestingo ir tvarkingo bibliotekininko pareiga visą tai prižiūrėti.

Bibl. virš. Ant. Valančius.

Savo dalies bibliotekoje Valančiaus foto

ESTŲ KARIUOMENĖS JUMORAS

Vardinės kareivinės

Tegyvuoja Jonas! Valio!!!...

Ramiai!

SOLIDARUMAS

— Kodėl tu sveikini tą merginą?
— Matai, pasisveikinimas yra vienybės ir solidarumo ženklas. b

SUSTOJIMAS

— Kaipgi ten, — klausinėja kaimo vyrai kareivio, — kad pas jus kariuomenėje visas pulkas gali iš karto stabt ir sustoti?
— Paprastas dalykas: matai, pasigirdus komandai, pakeli nuo žemės vieną koją, o paskui prie jos pristatai ir antrąją. b

KAIKURIŲ KARIŠKŲ ŽODŽIŲ MOKSLIŠKI PAAIŠKINIMAI

Ambulatorija — žodis, kilęs nuo lotynų žodžio ambulare — vaikščioti. Tai gi ambulatorija yra pasivaikščiojimas (dažniausiai simulantų) pas pulko gydytoją.

Baras — vieta, kurią reikia apvalyti nuo priešų.

Frontas — kilęs iš lotyniško žodžio frons — kakta. Kariuomenėj frontu vadinama susidurimą kakta kakton su priešu.

Turnikas — paeina iš prancūzų kalbos žodžio „tourne“ — kelionė. Kariuomenėj turniku vadinamas toks prietaisas, kuriuo daroma kelionė... žemėn (ypač tą kelionę dažnai praktikuoja naujokai). Senų kareivių dialektų tariant — turnikas, tai sporto įrankis, kuriuo „numušami“ kilogramai.

Manevrai — kariškas pasivaikščiojimas po laukus su dainom, sukeliąs apetitą ir po kurio seka dvigubos porcijos naikinimas.

Valanda — kariškas matas kantrybę išbandyti. Gali būti prirašoma specialiu receptu.

Poligonas — kariškas kurortas su visais kariškais patogumais.

Pulko korespondentas — toks kariškas subjektas (dažniausiai su akiniais), kuris rašo į „Kari“. Iš kokio žodžio kilęs — sunku pasakyti.

Mokliškai išguldė: Baugus-Tinavičius

MOKSLEIVIŲ PATARLĖS

1. Skanu, kaip kareiviška sriuba po mokinių manevrų.
2. Įdomu, kaip manevrai.
3. Linksmas, tartum „Kari“ gavęs.
4. Nervuojasi, kaip penktokas kovos šoviniais šaudydamas.
5. Mandras, kaip gimnazijos korespondentas.
6. Nudžiūgęs, lyg gavęs „atatrangą“ iš matematikos.
7. Lakioja, kaip špagalkų trajektorija per rašomąjį.
8. Nutūpė antriems metams, kaip lakūnas.
9. Riebus, kaip pulko virėjas.
10. Griežtas, tartum, grandinis.
11. Nuliūdęs, tartum pataikęs į „Dievo langus“.

Baugus-Tinavičius

ŽINO

- Petrai, įspėk mišlę.
- Nagi?
- Be kirvio be kirvelio, be grąžo be grąžtelio, be medžio be medelio tiltą pastato?
- Eėė žinau — tai mūsų pionieriai.

B. Ag.

KAIP KARTAIS APSIRINKAMA

Skyrininkas. Kieno čia, po balais, antklodė taip nesvietiškai dulka? Pasakykit turiu tą nuvirint.

Eilinis. Tamsta, grandini, leiskit prašė! Šita antklodė Tamstos.

DAŽNIAUSIAI VARTOJAMI DAIKTAI KARIUOMENĖS GYVENIME

1. Viela. Vielų yra paprastų ir nepaprastų — spygliuotų. Paprastos vielos vartojamos vietoj petnešų bei diržų, kai lipant ant arklio, pavyzdžiui, staiga pusiau trūksta tikros petnešos. Vietoj diržo vartojama tada, kai neturima nei tikrų petnešų, nei sagų. Šiuo kartu paprasta viela apjuosiamą kelnės, kad jos nenukristų.

Nepaprasta, t. y. spygliuota viela, vartojama dainose, pav., „paimk spygliuotą vielą ir aptverk mano sielą. Tada tik bus gerai“!

2. Degtukai vartojami paprastai žiemą, kada tenka dėvėti frenčai bei mundurai. Dažnai pasitaiko, kad netyčia, žiūrėk, ir iškrinta kokia saga! Argi bėgti dėl tokio menko daikto pas siuvėją? Ne! Tad į pagalbą ateina degtukas. Nesvarbu koks degtukas. Ar tai ilgas ar trumpas. Svarbu, kad būtų tvirtas ir būtų galima juo perkšti per sagos skylutę iš švarko apačios. Tuokart saga lieka pritvirtinta ir išvengiama nereikalingų kalbų su skyrininkais ir būrininkais!

3. Nivea kremas, paprastai, vartojamas daugiausia brolių pėstininkų tarpe. Mat, pastebėta, kad tepant puspadžius nivea kremu, išeina daug sklandesni sukiniai, kaip dešinien, kairėn, taip ir aplink. Cas.

KARIŠKAI

— Raulai, spėk kas bus —ėjau naktį, pamečiau sagtį, mėnuo rado, saule pagavo?

— Blogai, drauguži, gausi daboklės už valdiško turto nesaugojimą.

B. Ag.

Redakcijos atsakymai

Gr. Vincui Misiūnui. Tamsta klausia, ar galėtum, baigęs tikrąją karo tarnybą, stoti tarnauti dragūnu ir prašai tuo reikalu suteikti platesnių žinių. Einant „Dragūnų tarnybos įstatymu“ (Vyr. Ž. Nr. 442, eil. 3085), dragūnų tarnyba susideda iš 1) tikrosios karo tarnybos ir 2) iš tarnybos lygtinėse atostogose. Tikrojoje karo tarnyboje dragūnai tarnauja 7 mėnesius; jom priimama karinės prievolės įstatymo tvarka. Lygtinėse atostogose dragūnai laikomi 7 metus, bet, jų pačių prašymu gali būti palikti dar 3 metus. Iš lygtinių atostogų dragūnai gali būti šaukiami pratimams kas metai iki 1 mėnesio, o karo pavojų esant, gali būti šaukiami tikrojoje karo tarnybon. Dragūnai kareiviai, ištarnavę lygtinėse atostogose ne mažiau kaip 2 metus, atlikę karo pratimus ir gerai atestuoti, gali būti keliami į aukštesnius laipsnius — iki viršilos laipsnio imamai. Dragūnams lygtinėse atostogose duodami arkliai, balnai, ginklai, šarvai ir uniforma; duotoji uniforma laikoma dragūno nuosavybe. Perleisti kam kitam arklis, balnas, ginklai ir šarvai draudžiama: už visą šį turtą dragūnas atsako, kaip tikrosios tarnybos karys. Jei dragūnas turi nuosavą (ar tėvų) arklį, kuris atitinka kavalerijos arklio tipui ir kitais atžvilgiais yra tinkamas, tai jis turi pirmenybę, kad jam būtų nupirktas jo paties (ar tėvų) arklis. Lygtinėse atostogose duotas arklis išlaikomas dragūno lėšomis. Pašauktas karo tarnybon ar pratimams dragūnas turi atvykti su arkliu, balnu, ginklais, šarvais ir uniforma. Ištarnavęs dragūnu nustatytą laiką, gražina tik duotus jam ginklus, o arklis, balnas, šarvai ir uniforma lieka dragūno nuosavybė.

Įstatymas numato, kad dragūnai lygtinėse atostogose gali būti ir atsargos kariai. Tačiau smulkių nurodymų, kaip priimami kariai iš atsargos, įstatyme nėra. Reikia manyti, kad tie nurodymai bus duoti taisyklėse, kurios dar nėra paskelbtos. Kiek teko patirti, iš atsargos dragūnais lygtinėse atostogose bus priimami tik kavalerijos atsargos kariai — karininkai ir kareiviai (gal, išimties keliu, ir artileristai bei pėstininkų raitų žvalgų komandų kariai). Iš Tamstos laiško nematyti, kurios ginklo rūšies esi grandinis. Jei esi kavaleristas, tarnauji rikjuotėje, būsi sveikas ir ne senesnis kaip 27 metų, tai, baigęs tikrąją karo tarnybą, galėsi būti priimtas dragūnu lygtinėse atostogose. Prašymą reikės paduoti savo apskrities komendantui. Prie prašymo reikės pridėti: 1) vietos savivaldybės paliūdytą raštišką pasižadėjimą tinkamai išlaikyti duotą valdišką arklį; jei prašytojas ne patsai yra ūkio savininkas, tai tokį pasižadėjimą duoda tėvai, ar globėjai, arba, jei turtas yra bendroje nuosavybėje, visi bendrininkai (broliai, seserys); 2) vietos savivaldybės pažymėjimą, kiek kandidatas į dragūnus patsai, arba jo tėvai, globėjai, bendrininkai turi žemės ir kiek moka valstybinių žemės mokesčių (reikalaujama, kad tai būtų toks ūkis, už kurį mokoma ne mažiau kaip 100 litų žemės mokesčio); 3) pranešimą, ar turi dragūnų tarnybai tinkamą arklį. Pasižadėjimo ir pažymėjimų formas bei blankus, o taip pat smulkesnių žinių galima bus gauti vietos komendantūroje. Su prašymu nereikia vėluotis.

Eiliniui Jonui Rambauskui. Kadangi Tamsta esi pėstininkas, tai tarnauti dragūnu lygtinėse atostogose negalėsi būti priimtas (žiūr. atsakymą aukščiau — gr. V. Misiūnui).

Vand. Jun. Iš Tamstos atsiųstų rašinių niekas netinka.

A. Jan. Prašome skaityti Kary redakcijos atsakymus. Ten tuo reikalu jau buvo rašyta.

J. k. A. Šlapaičiui: Galvosūkių sprendimus reikia atsiųsti per dvi savaitės nuo jo paskelbimo Kary. Naujas galvosūkių sprendimų ratas prasidėjo nuo galvosūkio 18 Nr.

Naujieji leidiniai

J. Visginas. LAISVĖS ALĖJA.

„Viskas bizniui“. Romanas-Mozaika. „Sakalo“ b-vės leidinys. 162 pusl. Kaina Lt 2.—

Kabutėse paimtas antrasis pavadinimas „Viskas bizniui“ jau pasako romano idėją. Kauniškiai yra pasiryžę viską aukoti litui, nesiskaito su priemonėmis, kuo būdu jį gauti. Tai charakteringas mūsų dienų pažymys ne tik kauniškių, bet viso miesčioniškojo gyvenimo. Autorius stengiasi išrodyti, kad toks vergavimas pinigui neina į sveikatą.

Šalia biznio jis pina eilę varijančių, iš sostinės gyvenimo. Romane registruoja savo pastabas. Čia Agočiukė dėl mados metanti vyrą ir susidedanti su kitu, čia karikatūriškai atsimuša šešiolikos metų merginos svajonės į seną turtingą vyrą.

Čia prisiplakėliai, mėgstą iš kito kišenės gerti. Čia vekselių klastojimas, čia dėl karjeros blogu atsimokėjimas už pasitikėjimą ir nuoširdumą, čia pro forma skaitomi susirinkimuose revizijos komisijos aktai. Čia organizacijų susirinkimai, į kuriuos eina susitikimo tikslais arba kviečiami simpatingų veikėjų. Čia poniūčių labdarybės politika ir daug kitų dalykų.

Visa tai autorius gražiai aprašo. Vienur su ironija, kitur skųsdamasis, arba filosofuodamas, arba kontrastuodamas su kada svajotom idėjom, gamta... Leksikonas ir dalis kitų stilistinių priemonių taip pat gražios.

Tačiau, reikia pasakyti, kad tik čia ir tesiranda visa romano vertybė

Šis romanas yra daugiau palaidų vaizdų rinkinys. Daugelio jų neriša jokia intriga. Pagaliau ir tos pačios intrigos neturi laipsniško kilimo ir atomazgos. Autorius nesirūpina romano akcija, personažų menišku gvildenimu Nuolat jis bėga į sostinės gyvenimo sukuri, nė kiek tuo neriškindamas savo personažų, priešingai, skandindamas aplinkoj ir akcijos fonui tinkamą medžiagą dėdamas romano pagrindan.

Gražūs jo pamokslai, kuriais pradeda beveik kiekvieną skyrių, tačiau jie vietomis perilgi, trukdo silpnos akcijos nuosakią raidą

Romaną skaitysim dėl jo gražių frazių, patiektų minčių, lengvo stiliaus ir žinomų, bet be priminimo nesuprastų, sostinės gyvenimo paslapčių iškelimo.

T. A.

Henrikas Radauskas FONTANAS

Eilėraščių knygelė. Eilėraščiai lyriniai, lyrika grynai individualinė, visuomeninių motyvų neaptinkam. Visos eilėraščių temos daugiausia sukasi apie miesto gyvenimą ir jo sutemų reiškinius. Mieste matomi tik blogumai, negerosios jo pusės. Dėl to beveik visų eilėraščių tonai liūdni, pilni skausmo. Knygelės kaina — 2 lt.

Galvosūkio 21 nr. sprendimas

gulsčiai:

1. Spad.
5. Elba
6. Malaga
10. Amper
13. Kursk
14. Vekselis
15. Lakti
16. Ašmena
17. Davainius
19. Kas
20. Klaida
23. Ūsai
24. Teta
26. Gazi
27. U.S.A.

stačiai:

1. Seneka
2. Plakti
3. Abisinija
4. „Dame“
7. Auka
8. Asla
9. Klausas
11. Pana
12. Epas
18. Indija
21. Lūžti
22. Asbestas
25. Temza

Be „Kario“ 25 Nr. minėtų, galvosūkį 21 Nr. dar gerai išsprendė: v. p. V. Girnius (1 p. p.), ats. vach. Rimkūnas (Kaunas), v. p. Gelžinis (4 p. p.), v. p. A. Pliauskys (1 p. d. št.)

Galvosūkis 25 nr.

(vert. 2 tš.)

$$(A-B) + (C-D) + (E-F) + (G-I) + (K-L) + (M-N) + (O-P) + (R-S) = X.$$

A — dujos, B — linksmas būrys; C — Azijos pusiasalis, D — veiksmazodis; E — žvėris, F — moneta; G — europietis, — I — liturginis rūbas; K — paukštis, L — kūno dalis; M — tautiškas mergaitės vardas, N — dvasininkas; O — namo pagražinimas, P — Europos upė; R — vabzdys, S — medžiaga; X — žmogus, apie kurį dabar visas pasaulis kalba.

Juozas Lebionka

KUR BEBŪSI — KAIME, MIESTE —
VIS TURI TU „KARĮ“ KVIESTIS!

ŠIO ŽINYS.

Šilko ir vilnos pramonė

Kauno Audiniai

Gamina

aukščiausios rūšies elegantiškas
ir stiprias šilko medžiagas

Atkreipkite dėmesio į medžiagos kraštuose
atspausdintą užrašą
„fabriko „Kauno Audiniai“ gaminys“!

Norintieji pigiai ir
greitai persiųsti
pinigus Rusijon per
„T O R G S I N A“
tesikreipia į

Lietuvos Kredito Banką

Kaunas,
Laisvės al. 66

Telefono Nr. Nr.
200, 1554, 3933.

Telegr. adr.: Kreditbank.

Geriausių rūšių įvairių delikatesinių –
stalo ir technikinių aliejų lygiai at-
tinkamų rūšių išspaudų Tamstos

reikalaukite tik

AKC. FABRIKO B-VĖ

„RINGUVA“

Kaunas-Šančiai, Virvių g. 13.

Mūsų prekių rasitė
VISOSE GERESNĖSE KRAUTUVĖSE

**T i k r a s
taupumas**

Daugiausia
4 tūbos per
metus

Tokia skalsi
yra tik

Baltadant

— tūba visai šeimai

Be to, turi gerą
skonį ir gerai vei-
kia dantis ir burną.

Higieniška-malonu-taupu!

 DAUGIAU STAMBIŲ LAIMĖJIMŲ
VII-OJ VALSTYBĖS LOTERIJOJ
MĖGINKIT SAVO LAIMĘ!

BILLETAI PARDUODAMI: Valstybės Loterijos Administracijoje,
Kaune, Mickevičiaus 5, Vyr. Agentūroj, Kaune, Laisvės al. 35, pašto įstaigose ir pas agentus.